

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félre 6, egészévre 10 dollár. Hirdet-
ések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 10.

Ara 5 lej

Csüfőrtök, 1933 aug. 17.

5693. ÉV
A B 25.

XVI. ÉV.
186 SZÁM.

Külvárosi tragédia

Kicsiny szobában nagy tragédia játszódott le tegnap Kolozsváron. Tragédia, amely döbbenetes belevilágít nemcsak a külváros csendes, fájdalmas életébe; életkébe, amiket kilátástalanság és a krízis nyomora fojtogat, hanem olyan rejtett viszonyokra, amelyek egyre nyilvánvalóbban jutnak felszínre.

Az olvasó a tudósítás nyomán érthetetlennek találja az ilyen dráma mozgató energiáit. Mjért gyilkolja meg egy anya a gyermekét és miért menekül a megsemmisülésbe, holott még nem fojtogatják a nyomor csápjai? Holott még van valami kereset, még van kenyér és hajlék, anélkül hogy rokonok fanyar és sovány jóságát igénybe vennék.

A krízisnek egy más, plasztikus oldala bontakozik fel ebből a tragédiából: a lelki válság.

Az anyának egyetlen gyermeke van. Mindene, szeme világa, jövőjének reménye, támasza. Imádja a gyermeket, félti, szereti. „Jobb emberré” akarja nevelni, olyanra, aki nem kint lakik a külvárosban, hanem „odabenn”. Azt hiszik ugyanis a külvárosiak, hogy azok, akik „ott be” élnek, azokat elkerülik a nagy bajok.

És egy napon ez a reménye percek alatt összeomlik.

Férje, a gyermek apja, levelet ír neki, amelyben bejelenti, hogy elhagyja. Most már nem hiszi, hogy valaha is „emberré” nevelheti gyermekét. Pár év, talán csak pár hónap és ki tudja, lesz-e neki munkalehetősége. Igaz, a férj is munkanélkül van, de ő mégis nagyobb támasz az anyának.

Nagy mélységekből fakadó esztendőktől rázták meg a szerencsétlen asszonyt. Amikor arra határozta el magát, hogy megsemmisíti a gyermekét és elveti magától az életet. A válság lelki krízisének tükrözte ez. Látjuk benne, miképpen bomlasztja szíjjel az anyagi válság a legszebb, legnemesebb kapcsolatokat: anyát és gyermekét.

Kicsiny szobában nagy tragédia játszódott le; napjaink jellegzetesen komor tragédiája. Amiben az a legszomorubb, hogy problémája megoldhatatlannak látszik.

Milliomosok szigete

Beatus ille, qui procul negotijs... dala Horatius, a nagy latin költő: boldog az, aki távol a közönséges világ zajától élhet.

Ez a boldogság napjainkban igen kevés ember számára adatott meg.

De azért vannak, akiknek megadatott. Nem költők, nem művészek, nem is csillogók, aszkéta hajlandóságú lemondók, akik ezt a luxust megengedhetik maguknak.

A csend és elvonultság boldog, lélekemelő hangulatában azok részesei lehetnek bomlasztó, idegekre menő korszakunkban, akiknek idegeit legkevésbé tette tönkre a mai élet hajszájában való állandó, megerőltető részvétel.

Nem munkanélküliek, nem nyugdíjasok, nem munkában fáradt, rokkant dolgozók azok, akik távol a világ zajától egy külön szigetet alakthattak, ahol végre kipihenhetik fáradalmukat.

Amerikai milliomosok azok, akik saját hazájuk és az egész világ nyomora és küzdelme elől egy külön szigetre vonulnak el, hogy ottan exkluzív és éppen ezért megbotránkoztató örömeiknek éljenek.

Mint olvassuk, amerikai turisták megvásárolni szándékoznak egy Cannes mellett szigetet, ahol kizárólag családtagjaik számára építenek villákat s a szigeten kívülük csak azok fognak élni, akik az ő testi és lelki kényelmüket fogják szolgálni.

Mégis csak jó dolog milliomosnak lenni. Mert akiknek sikerült embertársaik millióinak szenvedése és nyomora árán a szerencse csúcsára felmászni, hogy onnan a Semmittevés mélységeibe lógassák le lábukat — azok joggal arrogálhatják maguknak azt az előjogot, hogy kizárják magukat a „közönséges” emberek társaságából és mint modern féjistenek, egy külön Olimpusra vonuljanak el a világ zaja elől.

Kubában megszilárdult az új kormányzat

Bíróság elé állítják Machado volt elnököt és kormányát

London, augusztus 16. Kubában az új kormányzat megszilárdult. Az amerikai hadihajók egyikét már visszarengették a kubai vizekről. Newyorki lapok jelentéseit szerint közelebbről megfogják indítani a gazdasági tárgyalások az Egyesült Államok és Kuba között.

London, augusztus 16. A kubai par-

lament Machado volt elnököt és kormányának tagjait sorozatos politikai gyilkosságok és közpénzek helytelen felhasználása miatt bírói eljárás alá vonja. A volt elnök és kormányának tagjai, mint ismeretes, elmenekültek Kubából s így a bíróság távollétükben fogja letárgyalni a bünpert.

Véget ért Szófiában a demokrata- és radikális pártok Európa-kongresszusa

Szófia, augusztus 16. Herriot volt francia miniszterelnök Várnán át Konstatinápolyba utazott s onnan folytatja útját Angorába. A radikális és demokrata pártok Európa-kongresszusa véget ért. Záróhatározatukban sür-

getik a világgazdaság megszervezését, a vámfegyverszínét további fenntartását, a valutarögzítést és regionális szerződéses kötését. A külföldi delegátusok utra keltek Bulgária nagyobb vidéki városai felé.

A köztisztviselők egyesülete becsületsértésért beperelte a pénzügyminisztert

Madgearu audienciájának epilógusa

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. Ismeretes, hogy Madgearu súlyosan inzultált egy tisztviselőküldöttséget, amely azért járt nála, hogy tiltakozzék bizonyos tisztviselők áthelyezése és mások leépítése ellen. Az audiencia során a tisztviselők eles tenort használtak, mire a pénzügyminiszter ingerülten fakadt ki. Szószót követett, míg az egyre idegesebb váló vita során a pénzügyminiszter durván réfor-

medt a küldöttségre és a köztisztviselők megbízottaira és tolvajnak, kijárónak, zsebmetszőnek titulálta őket.

A furcsa audiencia után mindkét részről a nyilatkozatok özöne indult meg, úgy látszik azonban, hogy ezen az uton nem sikerült elintézni az affért, mert a köztisztviselők egyesülete most becsületsértésért pert indított a pénzügyminiszter ellen.

Irigységünkbe azonban jó adag ellenérzés vegyül, amikor az amerikai milliomosok exkluzív elvonulását olvassuk a világi hívságok elől.

Az az érzésünk, hogy ezzel nem a küzdő és szenvedő emberek többségére vetődik árnyék, hanem éppen azokra, akik a rivierai fény örök sugárzásába akarják átmenteni üres, hiu és lelketlen életüket.

A szófia kongresszus

A sok kudarcba fulladt világkongresszus után most egy csendben és komolytalan reklam nélkül összehívott, éppen ezért fölöttébb jelentős kongresszus zajlott le a bulgárok fővárosában.

A demokrata és radikális pártok nemzetközi kongresszusa volt ez, amelynek súlyát és fényét fölöttébb emelte az a körülmény, hogy azon Herriot volt francia miniszterelnök, a francia radikális-szociálista párt elnöke is résztvett.

Világjelentőséget az adott ennek a kongresszusnak, hogy olyan időpontban ült össze, amelyben a fasiszmus kíméletlen offenzívát indított szerte a világon a haladás és emberiség kikezdehetetlenné vált bástyája — a demokrácia ellen.

Nem kétséges, hogy ezt az offenzívát, a fasiszmus általános megerősödését, a demokrácia, helyesebben a demokraták taktikai és ideológiai hibái idézték fel. Ma már, különösen a hitlerizmus előretérése óta, a világ minden részén leszűrtek a demokrácia hívei azokat a tanulságokat, amelyek önként kínálkoznak a hitle-

rista fasiszmus embertelen, hazug uralmának taktikai és uralmi sikereiből.

Bebizonyosodott, hogy a fasiszmus mind denült az alacsonyabbrendűek uralmát jelenti, még abban az esetben is, ha eme alacsonyabbrendűek pártütése és lázadása élen olyan kiváló egyéniség áll, mint Mussolini.

Ha van esőselékuralom, egy a fasiszmus uralma kétségtelenül a esőselék és a szellemi — érzelmi sekélyesség uralma.

A demokrácia politikusi későn veték észre azokat a réseket, amelyeken keresztül a fasiszmus hordái a hatalom polcaihoz nyomulhattak.

Álhumanizmus, felületesség, a dolgoknak kellő megismerése volt az oka egy felől a fasiszmus előretörésének, másfelől pedig a demokrácia ellenőrző erejének ellanygulása, mely sok esetben korrupcióhoz vezetett.

A demokraták és radikálisok szófia világkongresszusa azt bizonyítja, hogy a demokrácia hívei felismerték a demokráciát fenyegető veszélyeket és annak-előtte igyekeznek egységes védelmi frontot képezni a demokrácia védelmére, mielőtt a fasiszmus szennyes hullámai az egész európai civilizációt és kultúrát elmosnák.

Természetesen a szófia demokrata-kongresszus határozatainak is csak akkor lehet gyakorlati értékük, ha a leszűrt tanulságok a lehető leggyorsabb ütemben fognak gyakorlati politikummá, erélyt sőt elszántsággá átváltózni.

VILÁG TÜKRE

Az írországi „lázasadás”

Az egész világ feszült várakozással tekint az írországi események felé.

Az angol szigetvilágnak ebben a sajátságos országában testvérhárc dúl, amit nagyon nehezen tud megérteni az, aki nem ismeri ennek az országnak belső viszonyait és konstrukcióját. A testvérháború 1921 óta állandóan tombol, csak intenzitásában mutatkozott erősödés, vagy lanyhulás. Az írek az egy mással szemben álló tábor mind a két oldalán, alapiábanveve ugyanazt akarják.

Közel háromszáz évvel ezelőtt a testvérháború indokai és formája vallási természetű volt. Cromwell Oliver kezdte, aki elküldötte protestáns keresztény lovagjait, hogy Írland katolikus lázadóit „behajítsák” az óceánba. Verdictet tüztek ki a katolikus lelkészek fejére. És Írland lakóinak több, mint egyharmada esett öldozatul annak a politikának, amely zászlajára a katolikusok kiirtását tüzte ki. Ezzel beindult egy olyan korszak, amely nagy fejtörést, sőt sok fájdalmat okozott London urainak. Az ir összeküvök és titkos társulatok munkája megkezdődött és Anglia királyai, kormányai mind a mai napig nem tudnak szabaddulni hatásuk alól. Ha ma De Valera vonakodik kifizetni az angoloknak az annuitásokat, akkor ez a vonakodás bizonyára azon alapul, hogy még 1848-ban közel 300.000 embernek kellett éhségben elpusztulnia Írországnban, csak azért, mert a javarészt Londonban élő birtokosok és lordoknak nem tudták megfizetni a bérletet. Itt vetették el magvaikat annak az irtózatoss és förtelmes gyűlöletnek, amely később világra szóló borzalmas eredményeket értelt.

1879-ben megint éhségs pusztított az országban. A földbirtokos lordok megint csak nem arra gondoltak, hogy enyhítsenek a nyomoron, legfőbb gondjuk az volt, hogy a bérbeadott földek után járó pénzeket minden eszközzel behajtsa. Elzavarták helyeikről a bérbeadó parasztokat. Volt rá eset, hogy a végrehajtó, ha a bérlő vonakodott elhagyni megszokott helyét, egyszerűen felgyújtotta feje fölött a házat. Ennek az esztendőnek kínjai és nélkülözései végül a parasztlázadást eredményezték. A lázadásnak egy akkor egészen új formáját, a bojkottot. Bovkottot kapitány, Írlandnak egyik leggazdagabb lordja, hiába igyekezett azon, hogy az árverezések által ugyszólván néptelen né lett birtokokon új bérlőket helyezzen el. A parasztok egyszerűen vonakodtak elfoglalni a felajánlott munkahelyeket; bojkottot hirdettek. Aki egy elűzött bérlő helyét elfoglalta, azt valóságos kiátkozták, sőt minden eszközzel üldözték. Ebben az esztendőben a gyilkosságok és egyéb erőszakosságok statisztikája tizenkétszeresére emelkedett az előbbi évek bünygyi statisztikájának. Charles Stewart Parnell, az ir parasztlázadást vezető, megszervezte a lázadásokat és Michael Davitt gyűjtötte Amerikában a pénzt szervezkedés és a harc minél sikeresebb kimenetelére. Ez a szervezet, az ir parasztlázadása, Parnell vezetésével kemény hatalommá nőtte ki magát. Azal kezdődött a hatalom, hogy megtámadták a földbirtokosokat, sokat közülük legyilkoltak, udvarházaikat és palotáikat ugyszólván kivétel nélkül felgyújtották. Olyan terrort fejtett ki ez a parasztság, amire hasonló más országok parasztlázadása nem is ismer. Gladstone jónak látta ahelyett, hogy fegyveresen lépjen fel a lázadók ellen, inkább békét kötött a letartóztatásban lévő Parnellel. Írország minisztere az angol parlamentben, Forster ellenezte ezt a politikát, visszalépett és helvette 1882 május 6-án utódját, lord Frederick Cavendishet és helyettesét: Thomas Burket a dublini

Phönix-parkban meggyilkolták. A nyoma megindult és azonnal meg lehetett állapítani, hogy a gyilkosok nem a Parnell-féle liga tagjai, hanem egy egészen új összeskivés emberei voltak. Hármát az összeskivők közül felakasztották, mintán akadt az összeskivők között egy Carej nevű áruló, akit a rendőrség szabadon bocsátott titokban és pénzt is adott neki ahhoz, hogy Dél-Afrikába utazhasson. Azonban ő sem kerülhetett el sorsát, mert Capstadthban meggyilkolták. Azóta egy szállójele — Remember Carey — (gondoljatok Careyre). Őva intette mindazokat, akik hajlamosságát érezték magukban az árulásra és a besugásra. A Phönix-parkban történt gyilkosság azonban nyitánya lett a halál borzalmas kurzusának. A testvérharc megindult és Irország új minisztere, Arthur Balfaur kidáta a jelszót: azonnal löni! Ez szölt azok ellen, akik bármilyen kismértékben is gyamsnak voltak, mint lázadók.

Anglia akkor került az irkérdésben rettenetes dilemma elé, amikor kiűtött a világháború. Irország patriotái elhatározták, hogy ezt az alkalmat ki fogják használni. Különös véletlen, hogy a háborút megelőző két esztendőben, 1912-ben és 1913-ban Irországban oly nagy arányokban csempészték a fegyvereket, hogy az írek a háború alkalmát jrtózatossá módón ki tudták használni. Sir Roger Casement 1916 husvétjára forradalmat készített elő. Amikor azonban kiszállott az ir partokon, emberei nem ismerték meg, végül elcsúszó rendőrök kezébe esett. A felkelés elvesztette vezérét és káosz állott be, amely végül azzal jntéződött el, hogy az angol tüzerek vérbefojtották a mozgalmat. A mozgalom esvélként elterjedt tul Dublin fővárosán, de itt is 450 halottjába és 2600 sebesültjébe került. Amikor az utolsó száz embert elfogták, parancsnokuk átadta kardját az angol győzteseknek, akkor ez a következőt mondta:

— Velem tehet amit akar. Embereim számára azonban tisztességes bánásmódot követeltek. A parancsnok Zamón de Valera professzor volt, aki ma Irország miniszterelnöke.

A husvét lázadás sikertelensége az ir szabadságharcosokat felaprózta. Kicsiny guerilla akciókra, amelyeket el nem képzelhető kegyetlenséggel hajtottak végre. Hat éven át tombolt a gyűlölet. Senkisen tudja, hány áldozata volt ennek a testvérharcnak. Hozzávetőleges becslés szerint azonban meg lehet állapítani, hogy naponta harmincean estek el. Annak a katonatisztnak, vagy rendőrnöknek, aki az írek elleni harcban szerepelt, sem Irországban, sőt Londonban sem volt biztos az élete. Aki viszont Irországban valamelyik bujkáló szabadságharcosnak kegyetlenséggel megadta a számítható azzal, hogy minden bírósági eljárás nélkül felkötik.

Végül megelégték a gyilkosságokat és 1921 decemberében Lloyd George és a simfeinok egyik küldöttsége között megállapodás jött létre, melyet az ir parlament hét szavazattöbbséggel elfogadott. Azonban csak most érte el a tragédia csúcspontját. De Valera nem volt megelégedve ezzel az elintézással és teljes függetlenséget követelt.

Most, hogy ő a miniszterelnök, ő áll a támadás középpontjában. Azt vetik a szemére, hogy a nagy politikai függetlenség okozta Irország gazdasági válságát. A testvérharc ilyenképpen megint fellángolt. Meggyilkolták O'Higgins igazságügyminisztert, ama férfiak egyikét, akinek tiszteletére de Valera ellenfelei, a fasisták a napokban felakartak vonulni. A gyilkosság még 1927 júliusában történt. Azóta szervezkedett Angliában az ellenforradalom, amely formában és lényegben erősen hasonlít a hitleri metódusokhoz. Természetes, hogy az a lendület, ami az ir szegényeket, a vagyonuktól megfosztott parasztbőröket fütötte, hiányzik az ir ellenforradalmárok sorából.

Raktárunkon lévő zsidótárgy könyveket olcsón kiárusítjuk:
Max Nordau: dr. Kohn — 25 L
Felix Weltsch: A zsidókérdés a modern eszmeáramlatok tükrében — 25 "

Solem Alejchem: Leégett nemelek — 15 "

Fényes ünnepek voltak Prágában a WIZO-konferencia tiszteletére

Prága városa ünnepélyes fogadtatást rendezett a konferencia delegátusai részére

Prága, augusztus 16. Röviden megírta az új Kelet, hogy a Wizo prágai konferenciáján befejezték az általános vitát, majd megválasztották a különböző albizottságokat, melyek a felolgozásra váró nagy anyagra való tekintettel, nyomban hozzáálltak az intenzív munkához. Szombaton Prága városa és a csehszlovákiai Wizo rendezett ünnepélyes fogadtatást a konferencia delegátusainak tiszteletére. Délben fél 12 órakor dr. Baxa, Prága város főpolgármestere a történelmi jelentőségű régi városházában fogadta a Wizo delegátusait és a delegátusokat és rendkívül megleghangú beszédet jntézett a cionista hölgyekhez. A londoni delegátusok közül Vera Weiz-

mann válaszolt francia nyelvű beszédben, míg Hadassah Samuel a palesztinai exekutív nevében válaszolt héberül. Az ünnepség további során dr. Vera Weizmann nagyhatású toastot mondott Masaryk elnökre, majd a polgármester végigvezette a hölgyeket a történelmi nevezetességi városháza terméin. Végül az ismeretlen katonasíriát látogatták meg a delegátusok és koszorút helyeztek el az emlékműre.

Szombat este a csehszlovákiai Wizo rendezett fényes estélyt a delegátusok tiszteletére. Arje asszony üdvözlőszavára Román Goodmann válaszolt az exekutív nevében, majd a többi Wizo-vezetők tartottak emelkedett szellemű beszédeket.

Négy revolverlövés a szállodában: egy fiatal pár megmérgezte magát

A szerelmesek megijedtek a haláltól s a lövésekkel vérszjelet adtak le a szálloda személyzetének

Prága, augusztus 16. A prágai rendőrséget feltűnést keltő kettős szerelmi dráma hátterének kiderítése foglalkoztatta. Az egyik ottani szállodában megjelent egy fiatal pár, amely szobát kért. Mint később megállapítást nyert, a fiatalember és a leány is álnevet használt, tulajdonképpen Friedrich Hans a fiatalember neve, aki schönindeni származású és apja Észak-Csehország egyik leggazdagabb nagyiparosa. A leány Thiele Aurelia szászországi származású, ahol apja gépgyáros Greiersdorfbán. A pár előbb bőseges pezsgős vacsorát rendelt, aztán pedig visszavonult. A személyzet egy-

szerre négy revolverlövésre lett figyelmes, feltörték az ajtót, a szobában mérgezés tünetei között találták a fiatalokat.

Kiderült, hogy a revolverlövés mintegy figyelmeztetésül szolgált. A fiatalember és a leány a veszedelem fejserésekor az életösztönük utolsó fellobanásul sűtötték el a fegyvert, hogy rájuk törjék az ajtót és megmentsek őket az életnek. A leánynak nézeteltérése támadt az anyjával, aki egy örökség elosztása ügyében azt akarta megállapíttatni gyermekéről, hogy elmebeteg. A leány ezért akart állítólag a halálba menni, ahova a szerelmese is követni kívánta.

Otthont alapítottak nehezen nevelhető gyermekek számára

Modern orvopedagógiai elvek alapján berendezett gyermekotthon Magyarzsomboron

Zimboru-Magyarzsombor, augusztus 16. Erdély új és fontos intézményével lett gazdagabb ezen a nyáron. Minden feltűnés nélkül, a komoly építő munka sajátosan szerény zajtalansággal jött létre és kezdte meg működését a legmodernebb pedagógiai elvek és orvopszichológiai eredmények kombinációján felépített gyermekotthon.

Az Almás völgyében Kolozsavtótól 50 kilométernyire, Magyarzsombor községben, ebben a szubalpin klímájú, rendkívül egészséges kiesiny faluban alakult meg ez a gyermek otthon, amelynek működését egyelőre csak a nyári hónapokra kontemplálták, de az eredmények máris arra indították az otthon vezetőit, hogy **egészesen otthont rendezzenek be a speciális nevelést igénylő gyermekek számára.**

Az otthont Annie Haecsek vezeti, aki a modern gyermeknevelés területén egyike a legjobb neveknek. Ausztriában egészen nagy otthonokat vezetett, többszáz gyer-

mekkel. Bécsben többek között ő volt a Mittel standsfürsorge gyermekotthonának vezetője, Bécsben sajátította el Bernfeld professzortól a lélekelemzés tudományát, majd egy évig a római Montesorri intézetben tevékenykedett. Ezután egy évig Salzkammergutban, egy évig ismét Olaszországban időzött bécsi gyermekeknek egy csoportjával. Képességeire jellemző, hogy

a lélekelemzés bécsi professzorai saját gyermekeiket is az ő avatott nevelésére bízták.

A múlt télen át már a lélekelemzés alapelvei szerint berendezett gyermekotthont tudott nyújtani az arra szorulóknak.

A zombori gyermekotthon kertjében mintegy husz viruló napparnitott gyermek között találjuk Annie Haecsekét. Éppen a mázsálóból jönnek, ahol örömmel állapították meg, hogy milyen jót tett a gyermekeknek a pompás zombori levegő és konyha. Három tizennégy éves pesti lány is van a gyermekek között, ezek

Olcsóbb lett az autobusz Désre

Cluj—Dej 50 lej, Cluj—Gherla 40 lej.

Clujról indul reggel 6 óra
Clujról indul délelőtt 11.30
Clujról indul délután 14—
Clujról indul délután 18—

Dejről indul reggel 6.30
Dejről indul reggel 8.30
Dejről indul délután 14—
Dejről indul délután 18.30

Uj, üzembiztos autobusok. Számozott helyeket telefonon is előjegyzésbe vesz az autobuszjegyiroda, Telefon 1-55.

Soc. Mera & Comp.

J. A. GAINES
a néger énekes

J. A. GAINES
a legszebbhangu Amerikában.

J. A. GAINES
most van európai turnén.

J. A. GAINES
ma szerepel a

Select Mozgó-ban

J. A. GAINES
a legújabb sláger dalokat éneklő

5, 7^{1/2}, 9^{1/2} órákor a

Select Mozgó-ban

Ezenkívül még bemutatóra kerül:

**Egy lány, egy csók,
egy dal...**

Martha Eggerth és Gustav Fröhlich

nagy sikerű operettslágere.

Minden hely Lei 25.

már fejesólválva veszik tudomásul, hogy megint híztak. Féltek az alakjukat. A tennis pályán, a ping-pong asztal mellett az uszodában vig élet folyik. Az egyik verandán sajátgyártmányú szindarabot tanulnak a gyermekek. A legkisebb gyermekek a fenyes alatt napkurát vesznek és a másnapra tervbett nagyobb kirándulás tervét beszélk meg.

Kérésünkre Annie Haecsek a következőket mondotta az otthon céljáról és jövő kilátásairól:

— A mostani otthont teljesen egészséges gyermekek számára rendeztük be, legfeljebb olyan gyermekeket is felvettünk, akiknél kisebb nevelési nehézségek merültek fel. Van például olyan vendégünk, aki lelki nehézségek folytán kissé dadog, vagy rossz evő és alvó. Másoknál a pubertással járó átmeneti gátlások, vagy tanulási nehézségek merültek fel, vagy pedig lélektani fejlődésük rendjén még nem találták meg helyüket a családban és kortársai között. Ezeknek a nehézségeknek a kiküszöbölését természetesen úgy végezzük az otthonban, hogy

a teljesen egészséges gyermekeket ezzel ne zavarjuk meg

pihenésükben és üdülésükben.

A gyermekek a közös munka által nem külső, hanem belső módon összetartott otthont találnak nálunk. A munkaprogramot a gyermekek hajlama alapján állapítjuk meg, az ő hajlamuk döntő. Minden gyermeknek van egy hivatala: virágápolás, terítés, kertmunka, felügyelet a kisebbekre stb. Némétül és franciául folyik a társalgás, külön francia tanárnő gondoskodik a nyelvtanításról. Zene, torna, rajzolás, mintázás, szép időben pedig hosszabb-rövidebb kirándulások egészítik ki a programot.

— Az otthon az iskolaév kezdetéig marad nyitva. A telep dr. Brunner Mendel orvos tulajdona, aki Würzburgban, Berlinben és Budapesten sajátította el a modern lélekelemzés és orvopedagógiai szakismeretét és megbecsülhetetlen buzgalommal vesz részt az otthon vezetésében. A vele való együttműködés olyan frappans eredményeket produkált, hogy **egész éves otthon alapítására határoztuk el magunkat.**

Az eredetileg egy nyárra tervezett otthont egész éves üzemre rendezzük be olyan gyermekek számára, akik

valamely okból a szülői házban nem nevelhetők eredményesen,

akár a gyermekek fejlődéstani lelki nehézségein, akár a szülők elfoglaltsága, vagy lekötöttsége miatt. (Bécsben például a válófélben levő szülők gyermekeik számára otthont rendeztek be, mert a tapasztalat azt mutatja, hogy ezeknél különös nehézségek merülnek fel). Gondolunk azonban olyan gyermekekre is, akiknek súlyos betegség kiállása után van szükségük szakszerű nevelésre, de gondolunk **speciálisan tehetséges gyermekekre is,** akik éppen emiatt esetleg más irányban visszamaradtak.

Ezekben ismertette Annie Haecsek az ősszel megnyitott orvopedagógiai alapon felépült zombori gyermekotthon tervét, amelyek a zsidó munka és zsidó tehetség új alkotását jelentik Erdélyben.

A kü

**Milyen k
Az e**

Bucuresti
(Az Uj Kelet
ezelőtt fogl
Románia k
rohamosan
Rámutatann
lesleg minde
megszorítás
tett ki 1933
lesleg az el
sával szembe
dal csökken
ben nem si
ni, ugy a
rad egyéb
tés ultima
Csakugyan

Ho

Ezzel a k
haza Madge
ügymiszter
kódnak, mi
ta, hogy a
oldaluan fű
zások fizeté
jelentésben
bation a min
amelyet lap
tettünk. Ezz
miniszterium
francia nye
séhez látott
statistikai
Románia a
exportjának
ben, képte
amennyi a
hoz szükség
tember 5-én
kezdődő tár
tésében meg
tisónala kü
dött...

A memora
arra, hogy
feszítéseket
teljesíthesse
pozitív ere
Románia és
hitelezőivel
vitel csökk
állana ugya
képes ezekt
utalni.

Ugy néze
csakugyan
gyalásokra
enyhítéseke
Az utóbbi
ujabb megs
tak a romá
bona és p
ami a küll
rosszabbod
ként is az
hogy amen
pozitív ere
renciáról,
hoz. A p
jelentést t
után egy
mányának.
miniszterta
feljolvasta
let tegnapi
A jelentés
határozta
tését. A k
cióval kez
kább, mi
utolsó p
oldást. Vé
dályt is el
rozás nap

A trans
áll, hogy
és a komr
tartozásai
vázában
esedékesse
deponáljá
lejek nem
a lej azo

A külföld barátságatlanul fogadja a román transzfer-moratóriumot

Milyen kihatással van a belföldi piacra a külföldi tartozások fizetésének felfüggesztése

Az első kivételes intézkedés, amely nem a nemzetgazdaságot sújtja

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Alig néhány héttel ezelőtt foglalkoztunk e lap hasábjain Románia külkereskedelmi mérlegének rohamosan rosszabbodó helyzetével. Ráműtöttünk arra, hogy a kiviteli felesleg minden kontingentálás és egyéb megszorítás ellenére is alig 700 milliót tett ki 1933 első felében, tehát a felesleg az elmúlt év megfelelő periódusával szemben több, mint kétszázmillióval csökkent. Megírtuk, hogy amennyiben nem sikerülne a helyzeten javítani, úgy a kormány számára nem marad egyéb hátra, mint a felfüggesztés utima ratio-jához nyulni.

Csakugyan, a kormány még Madgearu

pénzügyminiszter Londonba való utazása előtt behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és határozott utbaigazításokat adott a pénzügyminiszternek. Madgearu előbb a londoni konferencia plénuma előtt igyekezett egy az adóállamokra kedvező határozati javaslatot kiprovokálni. Ez nem sikerült, mire a pénzügyminiszter közvetlen kontaktusba lépett Románia párizsi és londoni főhitelezőivel, akiktől enyhítéseket kért. A hitelezők a merev elutasítás álláspontjára helyezkedtek. Mindössze annyit voltak hajlandók elfogadni, hogy Románia képviselőivel szeptember elején tárgyalásokba bocsátkozzanak és megvitassák, vajjon az újabb redukciónak kérése indokolt-e.

felszabaduló diszponibilis összegekkel és milyen mértékben lesznek felhasználhatók ezek az összegek a kereskedelmi élet fellendítésére.

A külföldi hitelezők tiltakozni fognak

Más lapra tartozik a külföldnek a transzfermoratóriummal szemben elfoglalt álláspontja. Nem nehéz megjósolni, hogy külföldi pénzügyi körök minden erejükkel tiltakozni fognak a kormány egyoldalú eljárása ellen. Hivatkozni fognak arra, hogy csak ez év februárjában engedték el kétszázmillió lejű Románia kultartozásaiból. Hivatkoznak

valószínűleg arra is, hogy aktív külkereskedelmi mérleg és Románia gazdagsága mellett ez az intézkedés nem indokolt. Midőn Magyarország bevezette a moratóriumot, külföldi ellenőrt küldtek az ország nyakára. Görögország idestova két éve küzdök a különböző nemzetközi fórumokon, hogy a transzfer bevezetése után valamelyes megállapodásra jusson a fizetések teljesítése tekintetében. Alig néhány nappal ezelőtt történt, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága felülvizsgálta a görög ajánlatot és nem javasolta a hitelezők szövetségének a feltételek elfogadását, holott ugyanakkor megállapította azt is, hogy Görögország szegény, mezőgazdasági állam.

Nincs kizárva, hogy a lej kisebb megvárakoztatást fog a külföldi piacokon szenvedni. Egészen bizonyos azonban, hogy a belföldi piac jótékonyan érzi meg ezt a rendkívüli intézkedést, az elsőt, amely semmilyen belföldi gazdasági réteget nem sújt. És az is bizonyos, hogy a mai helyzetben a kormány nem tehetett egyebet, bármennyire is prédikálta a kötelezettségek respektálásának elvét.

Hogyan határozta el magát a kormány a fizetések felfüggesztésére

Ezzel a kevéssel tarsolyában érkezett haza Madgearu külföldi utjáról. A pénzügyminiszter jelentést tett egy az uralkodónak, mint a kormánynak és javasolta, hogy a történetek után Románia egyoldalúan függesztesse fel a külföldi tartozások fizetését. Ezt a javaslatát kimerítő jelentésben indokolta meg, amelyet szombaton a minisztertanács elé terjesztett és amelyet lapunk tegnapi számában ismertettünk. Ezzel párhuzamosan a pénzügyminiszteriumban háromtagú bizottság francia nyelvű memorandum szerkesztéséhez látott hozzá, amelyben számokkal és statisztikai adatokkal mutatták ki, hogy Románia a jelenlegi körülmények között, exportjának teljes stagnálásá következtében, képtelen annyi devizát felhozni, amennyi a szelvények pontos beváltásához szükséges. Ez a memorandum a szeptember 5-én a külföldi hitelezőkkel megkezdődő tárgyalásokra készült, szerkesztésében még Roger Auboin, a Banca Nationala külföldi ellenőre is közreműködött.

Románia kétségbeesett erőfeszítéseket tett kötelezettségei teljesítésére

A memorandum rámutat a továbbiakban arra, hogy Románia kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy kötelezettségeit teljesíthesse. Ha a londoni konferencia pozitív eredményekkel zárult volna, úgy Románia is más helyzetben lett volna hitelezőivel szemben. Így azonban a kivitel csökkenése folytán még módjában állana ugyan tartozásait fizetni, de nem képes ezeket a fizetéseket devizában átutalni.

Ugy nézett ki a dolog, hogy a kormány csakugyan felkészül a szeptember 5-i tárgyalásokra és békés uton próbálja a kért enyhítéseket kiverni. Nem ez történt. Az utóbbi hetekben különböző országok újabb megszorító intézkedéseket alkalmaztak a román áruk, különösen pedig a gabona és petróleum kivitelével szemben, ami a külkereskedelmi mérleg további rosszabbodását helyezte kilátásba. Egyébként is az volt a kormány intenciója, hogy amennyiben Madgearu nem tér haza pozitív eredményekkel a londoni konferenciáról, úgy hozzányúl az ultima ratio-hoz. A pénzügyminiszter ilyen értelmű jelentést tett Londonból való hazatérése után egy az uralkodónak, mint a kormánynak. Szombaton a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, Madgearu felolvasta a jelentést, amelyet az Uj Kelet tegnapi számában már ismertettünk. A jelentés alapján a minisztertanács elhatározta a transzfermoratórium bevezetését. A kormány tagjai a végső diszreccióval kezelték ezt a kérdést, annál is inkább, minthogy a Banca Nationala az utolsó pillanatig ellenzte ezt a megoldást. Végül keddén sikerült ezt az akadályt is eltávolítani az utóból és az elhatározás napfényre jutott.

A transzfermoratórium csak kezdet

A transzfermoratórium lényege abban áll, hogy az állam, valamint a Monopólium és a kommercializált üzemek megszűnnek tartozásaik esedékességeit és kamatait devizában átutalni a külföldre, hanem az esedékességnek megfelelő összeget lejben deponálják a Banca Nationalánál. Ezek a lejek nem kerülnek ki a külföldre — ami a lej azonnali katasztrófáját jelentené

—, hanem blokkolva maradnak a jegybanknál. A transzfermoratórium egy lánc szeme tulajdonképpen azoknak a kivételes intézkedéseknek, amelyeket a román kormány a gazdasági, pénzügyi és külkereskedelmi válság pressziója alatt az utóbbi években foganatosítani volt kénytelen. Rendkívüli intézkedés, amely az általános gazdasági és pénzügyi helyzet súlyosbodásának kétségtelen dokumentuma.

Mi történik a magánkereskedelemmel?

Két évvel ezelőtt a lej és természetesen az egész román nemzetgazdaság megvédése érdekében bevezette a kormány a devizaellenőrzést. Ez az intézkedés de facto felfüggesztette a lej aranyra való beválthatóságát, de elégtelennek bizonyult a kereskedelem egyre növekvő pressziójával szemben. A belső piac nyersanyag és abszolút szükséges produktumok nélkül maradt és a kereskedelem a fekete tőzsdén igyekezett devizasükségletét beszerezni. A lejnek ettől fogva kétfős árfolyama volt: az egyik a hivatalos, a másik a fekete tőzsdén fizetett kurzus, amely a hivatalosnál magasabban jegyezte a külföldi értékeket. A fekete tőzsde azonban nem elégíthetett ki minden igényt és nem is konvenált mindenkinek, hogy ehhez a forráshoz forduljon. Az eredmény az lett, hogy kereskedelmi és iparvállalatok külföldi tartozásai likvidálatlanok maradtak, ami mellett a Banca Nationala nem mehetett el szó nélkül.

Újabb intézkedés következett tehát: bevezették az árubehozatal kontrollját, a kontingentálást. A romániai piac eszerint csak olyan megrendeléseket eszközölhetett, amelyeknek meg volt a kellő devizafedezetük a Banca Nationalánál. A kontingentálást az államnak természetesen kellő kontrollálni kellett, hogy ezzel kapcsolatosan a belföldi ipart védhesse egyrészt, másrészt pedig pressziót gyakoroljon az ipari államokra, amelyek — mint a román gabonatermékek vásárlói — számbajöhettek.

A kontingentálás nem bizonyult eléggé hatásos védelmi eszközzel. A külkereskedelmi mérleg feleslege úgy összezsugorodott, hogy a kivitelből származó deviza már-már alig volt elég a külföldi tartozások rendezésére. Ha a kormány nem akart nagyobb lejmennyiséget a külföldi piacra dobni és úgy vásárolni a szükséges devizát — ami a román valuta azonnali összeomlását jelentette volna — akkor hozzá kellett nyulni ehhez az újabb rendkívüli intézkedéshez, a transzfermoratóriumhoz, amely nincs kizárva, hogy nem is az utolsó. Ez a moratórium ugyanys csak az állam és a közüzemek tartozásaira vonatkozik. Ha a külkereskedelmi helyzet nem javulna meg, úgy nincs kizárva, hogy a magánvállalatok likvidálatlan tartozásaira is kénytelen lesz a kormány egy szép napon a transzfermoratóriumot elrendelni.

Belföldön jó hatást keltett a rendelet

Politikai körökben általában jó benyomást keltett a transzfermoratórium bevezetése. Az inflacionista pártok hangzattalják természetesen, hogy már régen meg kellett volna tennie ezt a kormánynak. Nyitva marad egyelőre a kérdés, mit fog csinálni a kormány, illetőleg a Banca Nationala a transzfermoratórium folytán

Halálos autókarambol a gyalui országúton

A meredek lejtőn felborult a butorokkal megrakott teherautó. Egy halottja és két sebesültje van a szerencsétlenségnek

Cluj-Kolozsvár, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Súlyos autószerencsétlenség történt ma délelőtt a Gyalu melletti Kiskapus község határában. Egy Nagyszalontáról Kolozsvárra igyekvő, butorokkal megrakott teherautónak kormánykereke a meredek hágón defektet kapott és a kormány mellett ülő sofőr hiába igyekezett megtartani az egyensúlyt, mert a megrakott teherautó az utolsó árkokba fordult, maga alá temette a benne helyet foglaló három utasát. A szerencsétlenül járt utasok segélykiáltásaira figyelmelek lettek a közelben dolgozó falusiak és rögtön segítségére siettek a szerencsétlenül járt utasoknak. Azon-

nal értesítették a kolozsvári rendőrséget, ahonnan Hagea rendőrkomiszár szállt ki a helyszínre és az időközben kiérkezett mentők segítségével a sebe sülteket, névszerint Adám György adófőnök és Sárosi Gyula sofőr be szállították a kolozsvári klinikára, ahol még ma délután megoperálták őket, míg Popovics György autótulajdonos még a helyszínen kiszervezték. Az Uj Kelet munkatársa telefonon érdeklődött a klinikán a sebesültek állapótáról, ahol az ügyeletes orvos kijelentette, hogy a két sebesült állapota nem veszélyes és egy két napon belül elhagyhatják a klinikát.

„Erdély fakereskedői adójukat párnaвалютában fizetik“

Arad, augusztus 16. Az Erdélyi Fakereskedők Egyesülete vasárnap tartotta meg a Kereskedelmi és Iparkamara nagy termében a vándor fakereskedelem ügyében összehívott rendkívüli közgyűlését Schlésinger Farkas elnöke alatt, a tagok élénk részvétele mellett.

Az elnöki megnyitó után Bán Vilmos, az egyesület titkára előadta, hogy Erdélyi fakereskedelmek az utóbbi időben két halálos dőfét kapott. Az egyik a konverzió, a másik pedig a fakereskedelemnek minden feltétel nélkül való engedélyezése. Nincsen egyetlen kereskedelmi ágazat sem, — mondotta, — amely a konverzió törvény miatt annyit szenvedett volna, mint a fakereskedelem. A vándorfakereskedelemnek minden feltétel nélkül való engedélyezése következtében pedig rövidesen kitermelődik majd egy egészen új kaszt, egy teljesen új réteg: az ugynevezett „mú-móc“, aki maga nem is termelő, sőt nem is mócvideki, aki az árut vasúti kocsiakompanyokban összevásárolja a kis mód termelőktől, a népezebb községekben lerakározza és zavartalanul minden rezi és illeték nélkül, sőt a hatóságok jóakaratu támogatásával árusítja majd azt.

Ha a fakereskedelem azt akarja, hogy az általa viselt, de egyébként elviselhetetlen terhek megkönnyebbüljenek és bajai orvoslására, kivánságai meghallgatásra találjanak, feltétlenül szükséges, hogy Erdély összes fakereskedői összefogjanak mert csakis egy erős szervezeten keresztül mozdíthatják elő és védhetik érdekeiket a sikert biztosító tekintéllyel és súlylyal. Az ország lakosságának egyik rétegét mentesítik a teherviselés alól, a másik osztálynál pedig már nem csupán a pénz a fizetési eszköz, hanem a pénz megőrzésére szolgáló pénzszekrény, az irógép és az iróasztal. Erdélyi fakereskedőinek egy része az adóját már párnaвалютában fizeti.

Bán Vilmos titkár ezután előterjeszti az egyesület választmányának határozati javaslatát, amely szerint Erdélyi fakeres

kedői egyhangulag tiltakoznak a sérelmes miniszteri rendelet ellen, amely szabaddá teszi a vándorfakereskedelmet és a rendelet visszavonása érdekében támogatásra kéri a vándorfakereskedelmi és Iparkamarákat, a kereskedelmi testületek szövetségét, az UGR-t és a Fatermelők Egyesületét. A határozati javaslat értelmében elhatározta a közgyűlés, hogy a miniszteri rendeletet megfelelőbbé a temesvári Itéltőtanál és végül megkísérli a vándorfakereskedelem ügyét az Autonóm Erdőpénztár (CAPS) támogatásával a hegyvidéki lakosság által előállított faanyagot összevásárolni és az egész kérdést üzleti alapon megoldani.

Hasonló értelmű irásbeli indítványt terjesztettek be Reisz Frigyes lippei és Weisz Sándor eremihályfalvai fakereskedők s indítványait — amelyek egymást egészítették ki — a közgyűlés több hozzá szólás után változatlanul elfogadta és megbizta Weisz Sándor, Reisz Frigyes és Bán Vilmos tagokból álló bizottságot, hogy a CAPS vezérigazgatóságával, illetve az ujonnan kinevezett mód kormánybiztossal, dr. Pop Ionel kolozsvári ügyvéddel haladéktalanul lépjen érintkezésbe és az eljárásnak eredményéről az Egyesület vezetőségének nyolc napon belül tengeren jelentést.

A legfontosabb tárgysorozati pont lefolyása után a közgyűlés elfogadta a vezetőség több, másirányú indítványát is, majd a közgyűlés véget ért és az Erdélyi fakereskedők jött delegátusok azzal a megnyugtató érzéssel távoztak, hogy a vándorfakereskedelemnek Erdélyi fakereskedői számára egzisztenciális problémát jelentő kérdését sikerült a legmegfelelőbb megoldás útjára beállítani.

— **A Lindbergh-házaspár még nem indult el Izland felé.** Kopenhágából jelentik: A Lindbergh házaspár még nem indult el óceánrepülésének újabb szakaszára, Izland felé. Jelenleg is Kelet-Grönlandban tartózkodnak.

Tudod, itt kétség nem lehet:

sem a „luxus- és csoda-krémek“, sem az „utánzatok“ nem pótolják a Nivea-Creme csodás hatású bőrpolozószert...

Téhat: vegyen csak Nivea-Cremet, semmi mást!

Árak: Lei 16.— — 72.—

SPORT

Luxemburgban revánsot vett a NAC a bécsi Hakoáhon

Luxemburg, augusztus 16. A nagy nemzetközi futballtorna első napján a NAC értékes győzelmet aratott a Spora Union ellen...

Az Universitetea nagy győzelme Ausztriában, Bécsből jelentik: Az Universitetea tegnap Wels város válogatottját 8:1 (3:1) arányban győzte le.

Magyarország—Európa vízipólómérkőzés 9:2. Budapestről jelentik: Az uszósport világeseménye járszódott le, tegnap a Császár-fürdő medencéjében...

A németek nyerték a budapesti uszósport világeseményét. Budapestről jelentik: A budapesti német-magyar uszósportmérkőzést a németek nyerték 27:17 arányban.

Pénteken Romániába jön a Ferencváros Bukarestből jelentik: A Ferencváros pénteken újabb romániai turát kezd meg, melynek programja a következő: Augusztus 19: Nagyvárad (Crisana)...

Szatmár. Kolping—Kolping (Nagyvárad) 6:2 (3:1)

Bécs. Vienna—WSC 1:0, Austria—Semmering 1:0.

Ujpest—AAC 7:2. Ujpest csapata tegnap az AAC csapatát 7:2 (4:2) arányban győzte le, főleg Avar jó játékaival.

Autó- és motorkerékpárverseny Kolozsváron. F. hó 27-én megrendezendő autó- és motorkerékpárversenyre eddig a következő híres versenyzők nevezése futott be:

KÖZGAZDASÁG

Kávében magas, búzában alacsony termést produkál Amerika Svájc magyar búzát vásárol

Bern, augusztus 16. Svájc a megkötött egyezmény rendelkezéseinek képest félmillió métermáza magyarországi búzát fog átvenni 20 százalékkal a világárpitás feletti árban.

A londoni Financial News hangoztatja, hogy a megállapodás kölcsönösen nyújtott előnyei nemesek a két országra, hanem közvetve az egész világkereskedelmre előnyös, mert új lehetőségeket nyitott meg a kereskedelem előtt.

A londoni gazdasági és pénzügyi szaklapok megállapítják, hogy a kávé készletek csökkentésére és az árak javítására irányuló törekvések fiaskót szenvedtek. Brazília újra rekordter-

més előtt áll, amely meghaladja a 30 millió zsákot. A világ évi szükséglete alig 22 millió zsák kávé s így a túlprodukcó a régebbi készletekkel együtt eléri a 40 milliót, noha az elmúlt év folyamán is mintegy 19 millió zsák kávé megsemmisítettek.

A Chicago Tribune európai kiadásának quebeci távirata szerint a kanadai prérítartományokban a búzatermés általában legalább 10—15 százalékkal alacsonyabb az elmúlt tíz év átlag termésénél. A szárazság és a sereg rontotta el a jónak ígérkezett terméskilátásokat.

Az idei termést a legalacsonyabb rekordtermésnek minősítik.

Komoly hírek arról, hogy Csehszlovákia megnyitja sorompóit Románia előtt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Gazdasági körökben megnyugvással fogadják azokat a híreket, amelyek Romániának Csehszlovákiával való export-import viszonyának megjavulásáról szólnak. Ezek szerint Csehszlovákia részéről komoly szándékot tapasztalnak abban az irányban, hogy Romániával abban az irányban, hogy Romániával ismét felvegye a szoros gazdasági kapcsolatot, Romániának Csehszlovákia felé irányuló kivitele az utóbbi időben egyre jobban csökkent s az idén elérte mélypontját.

Most azonban mintha enyhült volna a helyzet. Elsőnek maga Mirto közlekedésügyi miniszter hozott olyan híreket, hogy Csehszlovákia hajlandó bizonyos mennyiségű gabonát átvenni

Romániától. A cseh ajánlat szerint a forgalom 60 százalékának lebonyolítása kompenzációs alapon történne. Ezzel szemben Románia a bevétel 40 százalékát szabadítja fel a csehszlovák követelések rendezésével.

Az általános export-import megindulásától mind a két részről nagy gazdasági fellendülést remélnek. Komoly forrásból származó hírek szerint Vajda miniszterelnök Tuffli Richárdot, a Sfatul Economic kolozsvári elnökét bízza meg, hogy a gazdasági tárgyalásokat felvegye. Ertesülésünk szerint Tuffli Richárd rövidesen Prágába utazik, ahol husz napig fog a kormány megbízásából tartózkodni. Utjáról sokat remél a romániai gazdasági élet.

A bor- és szeszecetgyárosok tiltakozó közgyűlése a faszesztröszt aknamunkája ellen

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Részletesen foglalkozott az Uj Kelet azzal a tervvel, amelyet néhány erdélyi ecetgyáros vetett fel, hogy alakítsák meg az ecetgyárosok országos szövetségét. Ezzel a mozgalommal kapcsolatban közöltük is egy dési ecetgyárosnak igen komoly és figyelemreméltó

hozzászólását, amelyben az ecetgyáros előrebocsátva azt, hogy a maga és kollegái részéről örömmel csatlakozna egy komoly és az ecetgyárosok érdekeit feltétlenül képviselő mozgalomhoz, de a múltban szerzett tapasztalatai arra intik, hogy száz százalékosan győződjék meg arról, hogy a mozgalom indító mennyiben ál-

lanak önzetlenül ennek a célnak a szolgálataiban. Felhívta a kartársak figyelmét arra is a levélíró, hogy a faszesztröszt érdekeiért már megmozgatott hasonló ötleteket s mindannyiszor azzal végződtek, hogy az ecetgyárosok nevében le paktáltak a trösztel.

A bukaresti Sfatul Negustorese helyiségében folyt le a szesz- és borecetgyárosok gyűlése, amelyen körülbelül száz gyáros jelent meg. Don Tudor elnök arra a súlyos anyagi helyzetre hívta fel a szesz és borecetgyárosok figyelmét, melyben energikus tevékenység hiányában kerültek és rámutatott arra, hogy újabb csapás fenyegeti a szesz és borecetgyárosokat. A gyűlésen felolvastak egy memorandumot, amelyben Ionaitescu D. R. egészségügyi miniszternek figyelmét felhívják arra a veszélyre, amely a fogyasztó közönséget fenyegeti a mérges tartalmú faszesz elterjedése útján. A faszesztröszt pressziót gyakorol olyan irányban a parlament tagjaira, hogy az egészségügyi szabályzatot érdekében módosítsák.

A memorandumot egy küldöttség fogja átadni a miniszternek s kérni fogja, hogy az egészségügyi szabályzat megváltoztatása érdekében tett lépéseket vonja vissza és ne engedje, hogy a faszesztröszt veszedelmes mérget csempéssze be a fogyasztó közönség körébe, kizsírva az egészséges bor- és szeszecetet.

A bor- és szeszecetgyárosok mostani közgyűlését nagy érdeklődéssel kísérték az egész ország szesz és ecetérdeklősége. Azt remélik, hogy a megkezdett akció csakugyan olyan komoly lesz, mint amilyenek a kezdeményezők ígérték s ebben az esetben bizonyára nem fogják úgy mint eddig bizalmatlanul nézni ezt a megmozdulást.

Kiírták a kereskedelmi és iparkamara új választásait. Ismeretes, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara igazgatótanács választásait megsemmisítették. Az új választásokról szóló felhívást most közli a kereskedelmi és iparkamara. Szeptember 10-én, vasárnap reggel 8 órakor kezdődnek az új választások a kereskedelmi és ipari ágakban a négy évre szóló igazgatótanács mandátumra. A választás körlete Kolozs, Naszód, Szilágy és Torda megyék. A különböző kategóriák a következő helyiségekben választanak: Az I. szavazó helyiség a kereskedelmi és iparkamara helyiségében, az első emeleten a kis ülésteremben, 2. szavazóhelyiség a II. emeleten, a nagyülésteremben, 3. szavazó helyiség I. emelet 5. sz. ajtó, 4. szavazó helyiség I. emelet 9 ajtó. Minden kategóriánál tíz rendes és tíz póttag megválasztására kerül sor. A szavazás és a választásokon kiírt választási szabályokkal.

A rádió-hivatal kerületi igazgatósága megkezdte a működését

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. A nemzeti rádiódiffúziós-társaság a rádiószolgálat tökéletesítése és az illetékek behatásának megkönnyítése végett külön propaganda inkasszó és ellenőrzőhivatalt létesített. Az új hivatal központja Bukarestben van, míg Erdély husz megyéje részére Kolozsváron szerveztek kerületi igazgatóságot, amelynek hatásköre husz megyére fog kiterjedni. A kolozsvári hivatal a Piatra Unirei 20. szám alatt nyílt meg és ennél a hivatalnál kell benyújtani a rádióengedély kérvényeket és itt kell ezentul befizetni az összes illetékeket. A kolozsvári kerületi igazgatóság fiókokat létesített az összes megyei székhelyeken és a rádióengedélyek és illetékek ügye mostantól kezdve ezeknél intézhető el.

Mosse Rigában létesít újságkiadó-vállalatot. Bécsből jelentik: Ugy hírlík, hogy Mosse, a Berliner Tageblatt volt kiadója Rigába akar költözni, ahol újságkiadó-vállalatot alapít.

Simleul-Silvaniei, 1933 aug. 14.

Comunitatea evr. Simleul-Silv.

Ha butorait időnk vásárolja 3 előnye van

- 1. Minőségben elsőrendűt kap! 2. Otthona izléses lesz! 3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti butorgyár R. T. Fargu-Mures, Bucuresti, Brasov.

Butorait időnk vásárolja 3 előnye van

Székegy és Réti butorgyár R. T. Fargu-Mures, Bucuresti, Brasov.

De V a fas

London, hogy De napokban fegyverek

A állit Hiva

Varsó, a tud.) A let a kormány ca és Pale állit be, am közlekedni. déka az, h tül kiszéles latokat a dig is, am gyel hajók szállítani B

tram k lamandi lib

Bucuresti hány nap tartja magát a liberális mondás közfuzionált eg Ezt a hi lamandi, a folta meg. kebb körny — A po nyilatkozat gos. Ma u januárban, mányutódlá egy nem f árban sem — Szó s — mondott én már s fogva is a egyáltalába ugy kerül den feltétel másodrendű szó más k

Meg lett e Fajd

Cluj-Kol Kelet tud. dott le teg vasut felé szony gyer maga is ő Mindkette ménye és Az asszony eltartotta fogadott a rátnőjét, a rosból. A nyira elke megvált az egyetlen g A Gépes néhány év férj azelőt hónap óta me és abb sett, aki munkánój zott egy k egyik láb uló volt a

De Valera hadbíróóság elé állíttatja a fasisztákat, ha nem szolgáltatják be fegyvereiket

London, augusztus 16. Ugy hírlik, hogy De Valera ir miniszterelnök a napokban rendeletet fog kibocsátani a fegyverek kötelező beszállításáról.

Azokat a kékingeseket és parlamenti ellenzékének híveit, akiknél házkutatások során fegyvereket fognak találni, a hadbíróóság elé állíttatja.

A lengyel kormány is hajójáratot állít be Konstanca és Haifa között

Hivatalos lengyel körök érdeklődnek a palesztinai zsidó immigráció iránt

Varsó, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) A lengyel lapok jelentése szerint a kormány elhatározta, hogy Konstanca és Palesztina között új hajójáratot állít be, amelyen lengyel hajók fognak közlekedni. A lengyel kormány szándéka az, hogy a hajjai kikötőn keresztül kiszélesítse a kereskedelmi kapcsolatokat a közelkelet országaival. Addig is, amíg ez megvalósítható, a lengyel hajók zsidó kivándorlókat fognak szállítani Palesztinába.

A lengyel kormány számítása szerint Lengyelországból évenként hivatalosan átlag 10.000 cionista emigrál Palesztinába. 1933 első öt hónapjában 7500 zsidó emigráns vándorolt ki Lengyelországból Palesztinába. Triestben keresztül. Ebből kiindulva a kormány reméli, hogy sikerül a lengyelországi zsidók emigrációját a lengyel hajójárat beállításával Triest felől elvonni és a hajójárat számára megfelelő számú utast biztosítani.

A Vaida-kormány politikai trambulinnak szánja a numerusz klauzuzst ellenzéki korára?

Iamandi liberális vezér erőlesen cáfolja Duca lemondásának híreit és a szélső jobboldallal való cimborálással vádolja a kormányt

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. Néhány nap a romániai sajtóban erősen tartja magát a hír, hogy Duca lemondott a liberálispart elnöki tisztéről és lemondás következtében a két liberálispart fuzionált egymással.

Ezt a hírt a legerőteljesebben Victor Iamandi, a jasi liberálispart elnöke cáfolta meg, aki tudvalevőleg Duca legszűkebb környezetéhez tartozik.

A politikai helyzet — mondotta nyilatkozatában Iamandi — teljesen világos. Ma ugyanaz a helyzet, mint volt januárban, amikor szöbakerült a kormányutódlás kérdése és az intrikák épp úgy nem fognak sikerülni, ahogy januárban sem sikerültek.

Szó sem lehet Duca lemondásáról — mondotta kategórikusan Iamandi. Ezt én már személyes összeköttetésemnél fogva is a legjobban tudom. A pártnak egyáltalában nem lesz változás. A párt úgy kerül kormányra, ahogy van, minden feltétel nélkül. A Bratianu György másodrendű kérdős. Sokkal inkább lehet szó más kombinációról, például Gogă-

val. Iamandi ezután Vaida miniszterelnök numerusz klauzuzs körleveléve foglalkozott, amelynek értelmében Jasiban de-
tektívek írták össze a magánalkalmazottak nemzetiségét.

Vaida azért folytat most numerusz klauzuzs politikát — mondotta Iamandi — mert készíti az ellenzék: sorsra. Most akarja megteremtetni magának azt a politikai trambulint, amelyre szüksége lehet az ellenzéknek.

Tudok arról a beszélgetésről, melyet Vaida egy bukaresti lap főszerkesztőjével folytatott, amikor is a miniszterelnök kijelentette, hogy ha ellenzékbe kerülnek egy a legszélsőbb jobboldal mellett fognak harcolni, a jobboldal ideológiai bázisán.

Ami a liberálispartot illeti, a párt ellene volt az ostromállapotnak, annál is inkább, mert a kormány nem azért rendelte azt el, hogy a szélsőségeket megfékezze. Tudnivaló ugyanis, hogy Vaida személyében rendkívüli módon szimpatizál a szélső jobboldali mozgalommal.

Megölte gyermekét és öngyilkos lett egy kolozsvári munkásasszony

Fájdalmában afőlött, hogy férje megszökött egy leánnyal

Cluj-Kolozsvár, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Megrendítő dráma játszódott le tegnap délbén Kolozsvárnak a vasút felé eső külvárosban. Egy asszony gyermekét megmérgezte, majd maga is öngyilkosságot követett el. Mindketten meghaltak. A dráma előzménye és oka teljesen ki van derítve. Az asszony, aki az utóbbi hónapokban eltartotta munkanélkül lévő urát, befogadott a házába egy leányt, régi barátnőjét, akivel férje megszökött a városból. A szerencsétlen teremtést annyira elkésérítette ez a hűtlenség, hogy megvált az élettől, miután kiirtotta egyetlen gyermekét.

A Gépész uca 18. szám alatt lakott néhány év óta Kun Imre sóffér. A férj azelőtt autótaxival járt, néhány hónap óta azonban nem volt jövedelme és abból élt, amint az asszony keresett, aki a Tacumul gyár egyik jobb munkásnője volt. A családhoz tartozott egy kilencéves kisfiú, aki bicegett egyik lábára. Okos, szorgalmas, jó tanuló volt a fiú, anyja rendkívül vigyá-

zott rá, nem engedte az uccagyermek társaságába, mert — mint ahogy azt a szomszédok előtt többször kijelentette — „embert akart nevelni belőle”. Erre módja is lett volna, minthogy Nagyvárad mellett telke és háza volt. A kicsiny szobában néhány nap óta vendéget szállásoltak el, az asszonynak egy leánykori barátnőjét, akit Váradról hozott autóján Kun Imre látogatába. Az asszony nem gyaníthatott rosszat, annál kevésbé, minthogy vendége és férje között semmiféle vonzódást nem vett észre.

Tegnap délután azonban váratlan dolog lepte meg az asszonyt. Kun Imréné délbén hazajött és a kicsiny szoba asztalán levelet talált. A levélben férje azt írja, hogy eltávozott a városból és pedig azzal a nővel, aki nálnak lakott. A levélben megírta azt is, hogy a nőt feleségül fogja venni, de nem feledkezék meg kicsiny fiáról, akinek be fogja küldeni a tartásdíjat, mihelyt állásba jut.

A szerencsétlen asszony az első fáj-

Állami Osztályosorsjáték

Értesíti a játékosokat, hogy a mai naptól kezdődőleg kiválthatják sorsjegyeiket az

5. osztályra

A nyerési esélyek ebben az osztályban sokkal nagyobbak, mint az előző osztályoknál. A nyeremények összértéke:

194 millió lei

Többek között

- az 5 milliós prémium
- az 5 milliós nyeremény
- a 3 milliós nyeremény
- 2 2 milliós nyeremény
- az 1 milliós nyeremény

tizenhat nyeremény 100.000 és 500.000 Lei között. Ezen a 30.179 nyeremény kerül szétosztásra

Az utolsóknak kihuzott nyerő sorsjegy kapja az 5 millió lejes prémiumot!

Váltsa még ma ki sorsjegyét elárúsítójától!

Huzás: augusztus 30-tól október 6-ig

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii (v. Mátyás király tér) 20.

Erdély és Banát hivatalos főelárusítója:

BANCA ILIESCU s. a. CLUJ

dalom hatása alól nem tudott menekülni. Feldultan vitte be a levelet szomszédasszonyának, aki igyekezett megnyugtatóni Kun Imrénét, ami azonban nem sikerült. Elmult egy félóra, Kun Imréné megfőzte a szerény ebédet, asztalt terített és a kicsi fiút odaültette az asztalfőre. A gyermek nem sejtette, milyen végzet vár rá. Az első kanál leves után göresöket kapott. Néhány pernyi kiulódás után elterült a földön. Anyja felemelte és feltette az ágyra. Ezután ömaga is mérget vett egy pohárból. Még volt annyi ereje, hogy bemenjen a szomszédba, Mezeinéhez, akinek az ajtaján kopogott.

Annyit mondott: — Drága asszonyom, jöjjön be hozzánk, nagy baj van.

Még visszatámolygott, de mire Mezeiné utána futott, már elterült a földön. Irtózatos göresökben vonaglott, amikor a szomszédasszony felhelyezte az ágyra. Azonnal mentőkért telefonáltak, akik próbáltak gromormossággal segíteni a szerencsétlen asszonyon és gyermekén, de már késő volt.

A tragédia áldozatait a bonctani intézetbe szállították. A rendőrség egyik bizottsága kiszállott a tett színhelyére és a hatósági eljárás után lepecsételte a lakást.

A revízió és a bolsevizmus ellen foglalt állást a voluntárok kongresszusa

Cluj-Kolozsvár, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia önkéntesei, akik a világháború alatt az antant csapataiban harcoltak nemzeti felszabadulásukért, tegnap tartották meg Kolozsváron szokatlan évü kongresszusukat. Feldiszigelt pályaudvar várta a vendégeket, köztük a kisantant állam közeletének több előkelőségét, akiket a polgári és katonai hatóságok képviselői nagy szeretettel és melegséggel üdvözöltek. A vendégek nagyrésze hétfőn este érkezett Kolozsvárra, a város a Kristal Palace d-Étében adott vacsorát tiszteletükre.

Kedden délelőtt a romániai voluntárok felvonultak az Opera elé, ott várva be az Astoria-szálló felől érkező külföldieket. A kongresszus az Operában zajlott le, dr. Deleu Victor polgármester, az erdélyi voluntárok elnökének elnöke alatt. A kongresszus minde-

nekelőtt is élesen állást foglalt a revizionizmus ellen. A csehszlovák és jugoszláv delegátusok is leszögezték, hogy minden eszközzel és minden erejükkel harcolni fognak a határok megváltoztatására irányuló kísérletek ellen. Végtül megalakították a voluntárok anti-revizionista frontját.

Ugyancsak élesen állást foglalt a kongresszus a bolsevizmussal szemben is. Leszögezték, hogy a kisantant államaj szilárd falat alkotnak a vörös-hadsereg imperialista velleitásával szemben. Erőteljes hangú határozati javaslat szögezte le a kongresszus álláspontját a két kérdésben. Délbén a 83. gyalogezred fogadótermében bantelt volt, déltűn az erdélyi voluntárok gyűléseztek, míg a külföldiek ezalatt a város látogatták meg. Este a vendégek elutaztak Bukarestbe, ahol folytatják a kongresszust.

Rohamosztagokra nem lehet bizni a termékellenítést!

Voronoff fiatalító-professor öccse nyilatkozik a német sterilizációs törvényről

Párizs, augusztus 16. A július utolsó napjaiban tartott német minisztertanács Hitler elnöklete alatt elhatározta, hogy 1934 január elsejétől kezdve az összes gyógyíthatatlan beteget és kórosokat sterilizálja. Felkerestem Voronoff Serge doktor fivére, aki testvérenek fiatalítás elméletét a gyakorlatban érvényesíti. A professor a szünet idejére az Oise-folyó mentén, egy festői malomban helyezkedett el. Nála töltöttem egy napot, hogy tőle a német sterilizációs törvényre nézve véleményt halljak.

— Véleményem igen határozott — mondta a jólelkű, őriástermetű professor. — Németország bizonyos fizikai felsőbbeséget fog elérni Franciaország felett. Olvastam a német kormányrendeletét. Több pontját valószínűleg rosszul fordították le, mert a sterilizálандók közé sorolja a vakokat és siketeket is. Nos, ez a két testi fogyatékoság nem öröklődik. A rendelet az idült alkoholistákat is érinti. Beethoven egy gyógyíthatatlan iszákos gyermeke volt. De megakadályozni azt, hogy Németország néhány százezer epileptikusa és örültje szaporodjon, annyi, mintha megakadályoznánk, hogy ezek az örültek megmérgezzenek egy forrást és még hozzá milyen forrást! Az élet forrását. Ez csak józanságra vall.

Mindazonáltal Franciaországban tilos sterilizálni.

— De mennyire. Az az örült, vagy epileptikus, aki egy világos pillanatában azt kéri tőlem, hogy termékellenítsem, másnap pert indíthatna ellenem és engem éppen úgy elítélnének, mintha magzatelhajtást követtem volna el. Franciaország minden évben sokezer fogyatékos képességű gyermekkel szaporodik, akik már a bölcsőben meg vannak fertőzve és nemesak katonai szolgálatra lesznek képtelenek, de mindennapi kenyerüket sem kereshetik meg. A társadalom terhére esnek és ennek a társadalomnak tétlenül kell nézni, hogyan szaporodnak. Mert a társadalom e terheinek ez az egyedüli ténykedése, annnyival is inkább, mert semmi más munka vagy foglalkozás le nem köti őket. Németország azzal, hogy kimondta a sterilizálást, páros paradoxszont tüntet el. Miért nem követjük a németeket mi is ezen a téréren?

— De vajjon nem embertelen műtét a sterilizáció?

— Egyáltalában nem. A megfelelő mirigyeket háromszor-négyszer alávetik az X-sugarak hatásának. Nem is lehet érezni.

— Németországban, ha jól tudom, a rendelet nem is beszél kasztrálásról, hanem egyedül csak sterilizációról.

— Igen, csak termékellenítésről. Egy-két év múlva az X-sugarak hatásának kitétt mirigyek teljesen elkorcsosodnak és beszűnik működésük. — Nem lát professor ur veszélyt abban, hogy különleges bíróságok feltebbelhetetlenül döntenek arról, kit kell sterilizálni?

— Németországban valószínűleg fenn áll az a veszély. Hiszen a hitlerizmus azt állítja, hogy a zsidók kilencven százaléka öröklött betegségekben szenved. Eljög volna azonban a rendelet — ha nálunk alkalmaznák — hozzáfűzni azt, hogy a sterilizációt ne ezek a különleges törvényszékek határozzák el, hanem csupán véleményt mondjanak a sterilizáció szempontjából, még pedig a páciens iskolaorvosának feljegyzése alapján. Franciaországban ugyanis minden embert hatodik évétől huszadik évéig figyel az iskolaorvos és feljegyzéseket készít ez időszakra mindenkiről. (m. u.)

EGYESÜLETI ÉLET

Főrabbi választás Hátszegen. Vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között, a város és a környék zsidóságának jelenlétében a hátszegi ortodox hitközség főrabbiává választotta meg Tauber Izráelt. A közgyűlést dr. Deák Lajos hitközségi elnök nyitotta meg, és előterjesztésére egyhangulag történt meg az új főrabbi megválasztása. Ezután öttagú küldöttség kereste fel a főrabbit, aki természetesen meglepetéssel fogadta a részvételét. A hitközség nevében dr. Deák Lajos elnök köszöntötte a megválasztott főrabbit, majd Kasztner Rezső, az Aviva Barisszia Hátszegen tartózkodó rosrésze tartott nagyhatású üdvözlő beszédet. Tauber főrabbi, megindult válasza az elhangzott beszédekre, majd lendületes szavakban fejtette ki programját. Az új Hátszegi főrabbi mély vallásossága és nagy tudása mellett, lelkes híve a zsidó nemzeti mozgalomnak és nagy szult helyez az ifjúság hebraizálására.

Zsidó kulturdélután Belényesen. F. hó 13-án, vasárnap délután jól sikerült kulturdélutánt rendezett a belényesi Ceiroth Mizrachi leány szervezet. A kulturdélutánra meghívták Wasserstrom Sándort, a „Népünk” szerkesztőjét aki Roth Margit elnököt meg-

ZSIDÓ TESTVÉREK!

Franciaország szabad szelleme nem ismer faji- és valláskülönbséget. Pártolják tehát a francia gyártmányokat és főként a legkiválóbb borotvapengét:

FABRICATION FRANCAISE

QUALITE GARANTIE

LERESCHE

FRANCE

Egyetlen penge sem érte el a

LERESCHE

borotvapenge kiváló minőségét! Próbáljátok ki még ma!

Romániai vezérképvislet:

NARCISSE H. BALTHAZAR

Bukarest, Str. Selari 7.

ból, még pedig a páciens iskolaorvosának feljegyzése alapján. Franciaországban ugyanis minden embert hatodik évétől huszadik évéig figyel az iskolaorvos és feljegyzéseket készít ez időszakra mindenkiről. (m. u.)

nyitója után másfélórás beszédben ismertette a zsidóság aktuális problémáit és foglalkozott a zsidó nő szerepével és kötelességeivel a zsidó regenerálódási munkában. A kulturdélután műsorának keretében felléptek még: Goldhammer Árpád, Ruchwald Sándor, Ruchwald Irénke, Birek László, Jakab Kató, Weisz Z. és Schnitzer Ignác. A jól sikerült kulturdélutánon Belényes zsidóságának színe-java megjelent és lelkesen ünnepelte a szereplőket. Roth Margit elnök zárószavával és a Hatikvák hangjaival ért véget a művészi kulturdélután.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

SELECT-MOZGÓ MŰSORA
Csütörtök 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:

S. Arthur Geines, a newyorki Metropolitan egyetlen világhírű néger tenoristájának személyes fellépése: Ófensége a szerelem zenés vígjáték kíséretében. Főszerepekben: Nagy Kató, Franz Lederer.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA
Ma, csütörtökön: Alpár Gitta: A szívek királynője c. csodafilmben. Olcsó nyári helyárak: 15 és 20 lej minden nyári.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA
Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7, 9 órakor:
Szegény leányt nem lehet feleségül elvenni, Szencziócs filmoperett. Főszerepekben: Renata Müller, Hermann Thimig.

AZ OPERA MŰSORA
Csütörtökön: Nem kértem, ki vagy. Főszereplők: Liane Haíd, Gustav Fröhlich, Adele Sandrock, Szóke Szakál. Rendezte: Bolváry Géza, zenéjét szerelte: Robert Stolz.
Jön! Premier: Az ifjúság bűnei, Maria Solveg, Bernhard Götzke.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Özvegy zsidó urjasszony iskolásgyermekeket teljes ellátásra elfogad. Fellegvári út 10.

Tisztviselő urjasszonynál lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszoba használatával mérsékelt árban. Özv. Jámborné Erzsébet ut. 8. Ugyanott egy könyvszekrény és íróasztal eladó.

Tanárno jutányos csoport-árban vállalja egy községben lakó, bármilyen városi középiskolában vizsgázni szándékozó növendékek (fiúk és lányok, különböző osztályokból is) előkészítését az 1933-34. tanévben. — Clujon szeptemberi felvételi vizsgára előkészíték. Cim a kiadóban.

A legizletesebb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác vezetésével álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Unió ucca 10., hátsz az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora: 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Keresek két szoba konyhás, komfortos lakást szept. vagy okt. 1-re. Ajánlatokat „Pontosan fizetek” jelígre a kiadóba.

Eladó Strada Iuliu Maniu 43. sarokház. Értekezhetni a tulajdonosnál 10-12-ig.

Kelengyek készítése, függöny és ágyterítő összeállítás, csipkebevarrás, párna montirozás, előrajzolás a legújabb minták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritiu 16.

Egy gimnázista figyermeket teljes ellátásra elfogad ort. zsidó család előnyös feltételek mellett. Fényes, Pap u. 38. szám.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legtökéletesebb munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olcsó áron. Sieszen Ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrészkészítés. Ha egyszer hozzánk jött, sohasem megy máshova. Speciál cipész-műhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

Az UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony	147 Lei
Patenotre: Pénz	87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek	147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia	54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru	144 Lei
Schalom Asch: Moszkva	168 Lei
Schalom Asch: Pétervár	168 Lei
Marai: Csutora	117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai	70 Lei
Galsworthy: Biro előtt	75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve)	57 Lei
Karinthy: Hasműtét	72 Lei
Juhász: Japán	36 Lei
Juhász: Olaszország	36 Lei
Pap: Megszabadították a haláltól	87 Lei
Adanov: Thermidor 9.	90 Lei
Aldanov: Összeesküvés	90 Lei
Aldanov: Ördög hídja	90 Lei
Paleologue: Három diplomata	54 Lei
Bedel: Jerome szerelme északon	20 Lei
Bennett: Vasuti baleset	90 Lei
Walpole: Egy vöröshajú	96 Lei
Pécsi Mária: Mezők liloma	90 Lei
Kennedy: A család bolondja I. II.	162 Lei
Fay Ilona: Alkonyat	90 Lei
Desping: Sorrell és fia I., II.	180 Lei

TÖBB EZER BIZONYÍTVÁNY

Ha oly bőcsök volnánk, hogy évenként négyezer, minden évszakváltozásnál, vagy még gyakrabban, húgysav elleni kúrát tartanánk, hogy elkerüljük a veszélyt, mely fenyeget, ha: érelmeszesedésre vagyunk hajlamosak, ülő foglalkozásunk van, nyugtalan az életmódunk, korán megöregszünk, mert túlságosan felgyűlnek vérünkben a húgysavak, akkor nem kellene félnünk az oly betegségtől, mint a rheuma, vese-fájdalmak, vesekő, ischias, neuralgia, stb., amelyek nemcsak ideig-óráig törnek le, hanem egészünk teljes összeroppanását jelenthetik.

Az URODONAL, a húgysav legjobb speciális ellen-szere, megment bennünket az érelmeszesedés veszélyétől, mert rendszeresen eltávolítja a mérgező anyagokat, amelyek különben mind a betegségek okozói.

Dr. BETTOUX
Montpellieri orvosi fakultástól

URODONAL

CSÜTÖRTÖK
H
R
AI
A
Olcsó nyári
— Ezer a
latonra. Bud
jamboree vé
elutazott a B
készek is mé
gyarországon
— Száz H
szágra. Bud
ban száz H
szágra. A H
vonulni Gör
előtt. Tartó
ig fog tartat
— A jövő
jelentik: A n
hívást intéze
tó államhoz.
zetközi buz
Londonban u
— Tovább
traicibányák
Londonból j
traicibányák
sztrájk tová
latnál a mu
ujabb 1400 m
még mintegy
a munkát.
— Rabbí
darabbi uno
legi szaplón
D. B. Meise
leányát. A
esküvő előtt
ti, mely alk
a hívők a es
— Kis h
Berlinből je
allott württ
dák pártja
Graf Zeppe
tése alatt 16
tával délutá
Friedrichsh
rendkívüli c
tóber 31-én
megszűnnek
vételt. — F
autóbalesetn
koponyaalap
cellár és tes
borult autób
nek maradt
mányokat k
szocialistapá
tria felforg
ról. Illetéke
között okm
hamisítvány
kedelmi mér
kával volt a
28 millió e
rald cikkezil
lom teremté
ja, hogy am
euyhülését
san optimis
nemzeti sz
után egész
munkanélkü
ben. — A M
az angliai
érinti az a
engedélyhez
hajókon val
telek megh
ondonban
idegességet
angol keres
s hogy hely
megfelelő l
linben.

HIREK

Royal Mozdó

Ma, csütörtökön:

Alpár Gitta

„A szívek királynője“

c. csodafilmben,

Olcsó nyári helyárak: 15 és 20 lej minden jegy.

— Ezer angol cserkész elutazott a Balatonra. Budapestről jelentik: A világjamboree végeztével ezer angol cserkész elutazott a Balatonra. Az egyiptomi cserkész is még körülbelül egy hétig Magyarországon maradnak.

— Száz Hitler-ifjú érkezik Magyarországra. Budapestről jelentik: A napokban száz Hitler-ifjú érkezik Magyarországra. A Hitler-ifjak 19-én el fognak vonulni Gömbös magyar miniszterelnök előtt. Tartózkodásuk Magyarországon 28-ig fog tartani.

— A jövő hétfőn ül össze Londonban a nemzetközi buzakonferencia. Genfből jelentik: A népszövetségi főtitkárság meg hívást intézett 27 buzatermelő és fogyasztó államhoz, amelyben közli, hogy a nemzetközi buzakonferencia a jövő hétfőn Londonban újra összejül.

— Továbbterjed Délwalesben az antracitbányák munkásainak sztrájkja. Londonból jelentik: Délwalesben az antracitbányák munkássága körében a sztrájk tovább terjed. Huszonkét vállalatnál a munka teljesen szünetel. Ma újabb 1400 munkás lépett sztrájkba s ma még mintegy ezer munkás hagyja abba a munkát.

2.11/136/107
660015998

— Rabbilakodalm. A szaploncai esodarabbi unokája, Horovitz Alisch jelenlegi szaploncai rabbi fia feleségül veszi D. B. Meisels sátoraljai helyi főrabbi leányát. A szaploncai ősz esodarabbi az esküvő előtti szombatot Szaploncán tölti, mely alkalomból tömegesen özönlenek a hívők a esodarabbi rezidenciájába.

— Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: A negyven évig fennálló württembergi paraszt és szőlősgazdák pártja kimondotta feloszlását. — A Graf Zeppelin Lehmann kapitány vezetésével 16 utassal és 105 kilogramm postával délután hat órakor megérkezett Friedrichshafenbe. 19-én a léghajó új rendkívüli délamerikai utra indul. — Október 31-én a gabonatözsdei tagságok megszűnnek s újra kell kérelmezni a felvételt. — Hitler adjutánsa, Brückner autóbalesetnél Berchtesgaden közelében koponyaalapi törést szenvedett. A kancellár és testvérhuga, akik szintén a felborult autóban foglaltak helyet sérültek maradtak. — A bécsi Reichspost okmányokat közölt a németországi nemzeti szocialistapárt külügyi hivatalának ausztriai felforgató tendenciájú munkásságáról. Illetékes helyen kijelentik, hogy a közölt okmányok egyetől-egyig durva hamisítványok. — Németország külkereskedelmi mérlege júliusban 25 millió márkával volt aktív, szemben az előző hónap 28 milliós eredménnyel. — A Daily Herald cikkez a németországi munkaalkalom teremtési törekvésekről s hangoztatja, hogy amennyiben a munkanélküliség enyhülését illető jelentések nem tulságosan optimisták, el kell ismerni, hogy a nemzeti szocialisták nagy erőfeszítések után egész jó eredményeket értek el a munkanélküliséggel szembeni küzdelemben. — A Matin londoni jelentése szerint az angliai hajóstársaságokat érzékenyen érinti az a német rendelet, amely külön engedélyhez köti a tengeri utazások idején hajókon való lebonyolítását, ha a díjtételek meghaladják a kétszáz márkát. — Londonban rámutatnak arra, hogy ez az idegességet kiváltott intézkedés a német-angol kereskedelmi szerződés megsértése s hogy helyes lenne, ha az angol kormány megfelelő lépéseket foganatosítana Berlinben.

DUPLAERŐS UBORKÁS ÜVEG

LITERE 2.50 BANI!

FISCHER S. A. üvegüzlet, Cluj

— Megkerült az utóbbi idők kolozsvári betöréseknek tettese. A kolozsvári rendőrség a tegnap délután sikerült fogást csinált. Az utóbbi időben megismétlődő lopások sokszorozott figyelemre készítették a rendőri hatóságokat és ennek az eredménye lett hogy a rendőrség embereinek sikerült az utóbbi idők betöréseinek tettesét elfogni Kecskeméti Lajos asztalossegéd személyében. Kecskeméti már többször is börtönben különböző lopások miatt és bevallotta, hogy az utóbbi időben öt nagyobb betörést követett el. Kecskeméti ma kísérték át az ügyész ségre.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József“ keserűviz rendes bélműködést, jó emésztést és elegendő étvágyterzetet teremt. Világhírű ideggyógyos véleménye alapján a Ferenc József viz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinél is kiválóan ajánlható.

— Az oradeai orth zsidó fiú- és leánygimnáziumban az 1933-34. tanévre szóló beiratások f. hó 25-31. között tartatnak meg. A felvételi iránti kérelmek felszerelt folyamodások legkésőbb f. hó 25-ig nyújtandók be az iskola igazgatóságához. A felvételi, javító és pótló vizsgálatok szeptember elsején veszik kezdetüket. E vizsgálatokra való jelentkezés végső határideje aug. hó 25. A fiugimnázium talmudtörővel kapcsolatos. A tanítás kezdete szeptember hó 15.

— Kormányrendelet készül Magyarországon a cukrászdák ellenőrzésére. Budapestről jelentik: A cukrászdák szigorú ellenőrzésére kormányrendelet készül. A rendeletet már közelebből életbe fogják léptetni. Az intézkedést a cukrász-sütemény mérgezések váltották ki.

— A szovjetkormány egy millió szarvasmarhát oszt ki a kolchozok között. Londonból jelentik: A szovjetkormány elhatározta, hogy az év folyamán egy millió szarvasmarhát oszt ki a kolchozok között.

— A világ legmodernebb története: Wells: Nagy világtörténet 2400 lej lyett, könyvnap kiadás 800 oldal, 300 képpel, fizve 130 lej. vászonkötésben 175 lej LEPAGE-nál Kolozsvár. Vidékre utánvétel, portómentesen. Kérje az olcsó könyvek jegyzékét LEPAGE-től.

— Tűz és pánik egy galicai moziban. Varsóból jelentik: A Pzemysl közelében lévő Sanok mozijában tűzkitörés után pánik támadt. A kijáratnál tolongók egy kisleányt halálra gázoltak. Többen súlyos sebesüléseket szereztek a tömegben.

— Tizenhat éhségstárjoló náci Linzben szabadlábra helyeztek. Bécsből jelentik: Linzben tizenhat letartóztatásban lévő éhségstárjoló nemzeti szocialistát szabadlábra helyeztek, de az eljárást folytatják ellenük.

— Meghalt Selomo Goldman héber író Jeruzsálemből jelentik: Hetven éves korában meghalt Tel-Avivban Selomo Goldman, a neves héber író, dr. Nahum Goldman a radikális-cionista vezér atyja. Selomo Goldman, ki ezelőtt Németországban élt, aktív harcossá volt a cionista mozgalomnak.

— Kolóniát és templomot építenek Palesztinában a zsidó keresztények részére. Jeruzsálemből jelentik: Gafa közelében 2250 dunamnyi területet vásároltak meg zsidó-keresztények letelepítése céljából. A megvásárolt területet máris munkába vették és hozzáálltak a narancsültetvények és a házak építéséhez. A kolónián templomot is építenek, amely a zsidó-keresztények egyetlen imaháza lesz a világon.

— Megerősítették Passau és Salzburg határvonalán az őrségeket. Bécsből jelentik: Passau és Salzburg között a határvonalon az őrségeket hadfelszerelésű osztagokkal megerősítették.

— Salzburg lakosságát idegesíti, hogy Reichenhall közelében állítják fel a náci rohamosztagos főiskoláját. Bécsből jelentik: Salzburg lakosságát idegesíti az a hír, hogy a határvidéki Bad Reichenhall közelében állítják fel a nemzeti szocialista rohamosztagos főiskolát. Az építési munkálatokat már megkezdették.

— Ma folytatják a közvetítő tárgyalásokat a strassburgi sztrájk kiküszöbölése ügyében. Párizsból jelentik: A strassburgi sztrájk kiküszöbölése érdekében csütörtökön folytatni fogják a tárgyalásokat.

— Egy hónapi fogház a Horst Wessel dal füttyülése miatt. Bécsből jelentik: Linzben egy hónapi szabadságvesztésbüntetésre ítélték egy nemzeti szocialistát a Horst Wessel dal füttyülése miatt.

— Leszerelési dokumentumok. Londonból jelentik: A Themse torkolatban öt gyakorlatozó angol hidroplán pilótáinak egyike gépfegyverrel való éles lövés közben tévedésből tűz alá vett egy csónakot amelyben két fiatal leány ült. Az egyik leányt a golyók halálra sebeztek. A másik leány kétségbeesett integetésére a pilóta észrevette a végzetes tévedést és abbahagyta a jármű elleni tüzelést. A leány így kivezetetett halott társnőjével a partra. A Daily Herald értesülései szerint Anglia nyomban száz új harci repülőgépet fog rendelni, amint meggyőződik afelől, hogy a leszerelési tanácskozások eredményre nem vezetnek.

NAPRÓL NAPRA

Ujólág hangoztatják, hogy Reinhardt nem emigrál Párizba s csupán rendezői vendég szereplésre megy a Theatre Pigalleban. Reinhardt első ezévi párizsi rendezése „A denevér“ lesz.

A Rivierán tartózkodó amerikai milliómos turisták elhatározták, hogy Cannes mellett megvásárolnak egy szigetet s oda fognak építkezni kizárólag saját maguk és családjuk számára.

Augusztus 21-én megkezdődnek a budapesti Operettszínházban a Dubarry színdarab próbái. A címszerepet mint ismeretes, Alpár Gitta játssza, a másik női főszerepben Góthné Kertész Ella lép fel. Az operettet Góth Sándor rendezi, mert a vígszínházi program nem gátolja a rendezés ellátásában.

A nemzetközi futballszövetség fog dönteni Svájc, Románia és Jugoszlávia selejtező mérkőzéseinek színhelyét és idejét illetően, miután a delegátusok Budapesten sem tudtak egymással megegyezni.

Erich Pommer, a berlini Ufa volt vezetője átvette Joinvilleben a Fox-stúdiót. Összel meg fogja kezdeni francia- és angolnyelvű filmek gyártását. Lilian Harvey, aki visszatért Hollywoodból Európába, Pommernél fog játszani két-három filmszerepet. Az első reprezentatív film az újjászervezett Fox-stúdióban Molnár Ferenc Lilioma lesz. Pommer a saját képviselői előtt tett nyilatkozatában azt hangoztatja, hogy a Liljom egyike a század legmaradandóbb alkotásainak. A film szcenárium semmit sem változtat a darabon.

Szülők! Keresztanyák!
Uj lerakat gyári áron!

Schuster Emilnél
Str. Iorga 2.

— Negyedik Károly-émlékünnep Tihanyban. Budapestről jelentik: Tegnap Tihanyban IV. Károly emlékünnep volt, amelynek ünnepi miséjét Rott Nándor dr. veszprémi megyéspüspök pontifikálta. A misét ajtatósság követte a Golgotán s ennek befejeztével körmenet volt.

— Meglopták Tuffli helyettes polgármestert. Kellemetlen utikalandja volt a napokban Tuffli Richard kolozsvári polgármesterhelyettesnek, akit Bukarestbe hívtak le, mert a kormány külföldi delegációval akarta megbizni. Tuffli tudvaleg hosszabb ideig volt Csehszlovákiában kereskedelmi attasé s ezért a kor many megbizta, hogy a csehszlovákiai piacokon tanulmányozza a romániai mezőgazdasági áruk elhelyezésének lehetőségét. Zsebében ezzel a megbízó levéllel utazott hazafelé Tuffli Richard. A színajai állomáson nagy volt a tumultus. Az elutazásra várók megrohanták a pályaudvarra befutó vonatot. Egyszer csak valaki felkiált: „Jaj, valaki ellopta a pénztárcámat!“ Tuffli a zsebéhez kap, vajjon az övé nem hiányzik-e? Es feltévesében nem is eszabalkozott. A pénztárcája tényleg eltűnt, benne hétezer lej készpénz és különböző iratok. A lopást bejelentette a színajai rendőrségen.

— Uj szüneti tanácsok a kolozsvári törvényszéken. A törvénykezési szünét második hónapjában, augusztus 15-től szeptember 15-ig új szüneti tanácsok ítélnak a kolozsvári törvényszéken. Az új szüneti tanácsok elnökei Suta és dr. Munteanu törvényszéki tanácselnökök. Szavazóbirák: Crucin táblabíró, Filipescu, Miculescu és Pastia törvényszéki tanácselnökök, valamint dr. Pop, Istrate és dr. Popa törvényszéki bírák. A szüneti tanácsok hetenként kétszer büntető ügyeket, kétszer pedig polgári ügyeket tárgyalnak.

1756

angol, francia, dán, holland, amerikai, német, olasz, osztrák, japán, svéd, orosz stb. pályázó közül az egyetlen magyar: Körmendy Ferenc nyerte meg a három legnagyobb angol és amerikai könyvkiadó cég által 1932-ben kiírt nemzetközi regénypályázat 1000 angol fontos (650.000 lej) első díját

A budapesti kaland

című nagy regényével. „A budapesti kaland“-ot eddig Románia olvasóközönségének nagyrésze nem vásárolta meg, mert 180 lejbe került. Május 25-én jelent meg az új olcsó kiadás. Az 500 oldalas könyv jó kiállításban, kemény fedőlappal csak

44 lej

lesz. Miután a könyv csak korlátolt példányszámban jelent meg, tanácsos, ha olvasóink és előfizetőink előjegyeztetik a könyvet az Uj Kelet kiadóhivatalában Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (Brassai u.) 10. Vidékiek a portóval együtt 54 lejt küldjenek be címünkre s a könyvet bérmentve azonnal elküldjük.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Vasiliu védő szenzációs védőbeszédben leplezte le a Zeletzky-ügy inszcenálásának történetét

Okkult erők ki akarták ütni a megrendelést a Skoda-cég kezéből és kompromittálni akarták Maniu Gyulát

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. (Az Uj Kelet tud.) Ma reggel nyolc órákor már hatalmas tábora az érdeklődőknek szállta meg a Malmasoin-kaszárnya környékét. A Zeletzky-per hadbíróági tárgyalása elérkezett utolsó felvonásához. Orjási érdeklődéssel néztek Vasiliu Cluj ügyvéd, a per legaktivebb védőjének beszéde elé és lázas izgalommal számították, hogy vajjon kerülhet-e a délelőtti órákban ítélethozatalra sor.

A tárgyalást nyolc óra után néhány perccel nyitja meg Mihailescu ezredes-elnök. Elsőnek a hivatalból kirendelt védő: Dragan hadnagy beszél, fiatal katonatiszt, aki alig most került ki a tisztiiskolából. Néhány perces színtelen védőbeszéd után Vasiliu Cluj emelkedik feszült csendben szólásra és patetikus hangon kezdi meg védőbeszédét:

Miért kellett meghalniu Popescu tábornoknak

— Törjük át a falat, amely elválasztja az igazságot attól, ami hazug. Az előttem szóló Radu Rosetti mester, a bukarasti ügyvédi kamara dékánja, olárrá avatta

Beszélt-e a lupista szenátor arról, hogy Zeletzkynek kitüntetés jár

A patetikus bevezetés után Vasiliu Cluj sorra veszi a Zeletzkynek tulajdonított vétségeket. Vitatja a pecsétfeltörést, majd tanuvallomásokkal bizonyítja, hogy Zeletzkynek jogában állott katonai aktákat tartani magánál.

Mihailescu elnök felolvassa Adrian hussi lupista szenátor táviratát, amelyben Adrian cáfolja, mintha azt mondta volna Lazar Illésnek, hogy Zeletzky nem börtönbüntetést, hanem kitüntést érdemelne.

Radu Rosetti: Ez a távirat értéktelen mindaddig, amíg esküvel meg nem erősítik.

Lazar Illés: Fentartom azt, amit mondtam Adriannal kapcsolatban. Tanuim Samsonovici tábornok-hadügyminiszter és Rujinski tábornok. S ha ez nem elég, becsületszavamat adom.

Vasiliu Cluj folytatja beszédét, megállapítja, hogy Zeletzky már csak azért sem vádolható meg katonai titok megsértésével, mert hiszen legnagyobb részt ő maga volt az értelmi szerzője azoknak az aktáknak, amelyeket nála megtaláltak. Megkísérelték korrupciót és kémkedés sel is megvádolni Zeletzkyt, mert a pecsétfeltörés és a katonai akták megszerzése nem lett volna elegendő a Skoda szerződés felbontásához. Az okkult politikai körök és az érdekeltektől igyekeztek és igyekeznek pressziót gyakorolni az igazságszolgáltatásra, hogy maximális büntetés sújtja Zeletzkyt.

A pénzügyi ellenőrzés kétes szerepe

Ezután áttér a védő Napoleon Marulis pénzügyi ellenőr kétes szerepének ismertetésére. A pénzügyi ellenőr inszcenálta

ezt a szöveget és templommá a tárgyalási termet akkor, midőn Románia felfegyverzésének legelső áldozata az egyik legnagyobb román katoná: Sică Popescu tábornok emlékét idézte fel önként. Emlékezzünk csak vissza, milyen konsternációt keltett az országban az életből való elköltözése annak, aki undorral fordított hátat ennek a világnak s elment közülünk azzal, hogy önként majd igazságot szolgáltatnak neki. Lehetetlen nem érezni ebben a terepben is suhogását a szárnyaknak, amelyek szellemeket hoztak ebbe a szentélybe, szellemeket, amelyek elégtételt várnak.

Ami Hamlet számára shakespearei korszakban bosszúállás volt, ma igazságszolgáltatás. Kísérjük meg elégtételt szolgáltatni a nagy halottnak és analízálni az okokat, amelyek sirba vitték Sică Popescu tábornokot, akinek figuráját nem lehet elválasztani ettől a pertől. Az elégtétel szolgáltatás már megkezdődött azzal, hogy Serb ezredest és Ghirghil kapitányt reintegrálták rangjaikba. Következni kell a többiek is.

a házkutatást a Skoda-műveknél, anélkül, hogy feletteseitől megbízást vagy felhatalmazást kapott volna erre.

Ebben a pillanatban küldőnk jelenik meg a terepben és borítékot kézbesít Mihailescu elnöknek. Dabija tábornok védő kéri, hogy az elnök nyissa fel a borítékot, mert annak tartalma a perrel van kapcsolatban. Az elnök az ülést felfüggeszti, majd újra megnyitás után bejelenti, hogy Ionescu Munte adjutáns-tábornok a következő levelet intézte hozzá:

Munte tábornok szenzációs levele

— Eljöttében azzal, amit Napoleon Marulis urra a Zeletzky-per tárgyalásán mondott, leszögeztem, hogy nem adtam semmilyen aktát ennek a pénzügyi ellenőrnek, bár eljött hozzám és kifejezetten kért tőlem Skodára vonatkozó okmányokat. Másnap felhívtak a pénzügyminisztériumból telefonon. A drót tulsó végéről azt mondták be, hogy Banciu pénzügyminisztériumi vezérigazgató beszél, aki Skodára vonatkozó okmányokat kér tőlem. Véletlenül ismerem Banciut és hallottam, hogy nem ő beszél a telefonba. Félórával később visszahívtam a pénzügyminisztériumot és közöltem Banciuvál a történeteket, Banciu felháborodva vette tudomásul, hogy mi történt.

Vasiliu Cluj: Ime, a pénzügyi ellenőr ur! Ez a Marulis valami titokzatos szenvedélytől hajtva, még attól sem riadt vissza, hogy másnak a nevében telefonáljon. Az efféle ember kapható minden inszcenálásra és természetesen vak eszközévé is hajlandó lenni a politikai és ipari okkult erőknek, amelyek határozott

célokat követtek ennek a pernek az inszcenálásával.

Georgescu ezredes és Nunuca Portopescu vallomásaiból és az ügyben vitt szerepből kiviláglik, hogy igyekeztek Zeletzkyt hamis vallomástételre rávenni Maniuvál szemben. Zeletzky azonban becsületé védelmében megvédte a hadbíró-ság becsületét is és bár a hamis vallomástétel ellenében különböző enyhítéseket ígértek neki, mégsem volt hajlandó arra, hogy egy hamis dossziét engedjen a hadbíró-ság elé. A politikai bacillus beférkőzött a hadseregbe is: halálba vitte Sică Popescu tábornokot és már-már azon a ponton állott, hogy halálba keressen két másik tisztet is. Az iparvállalatok közötti konkurrenca forradalmakhoz és háboruhoz is vezetett a múltban. A Zeletzky-ügyben minden azért történt, hogy a Skodával kötött szerződést felbontsa az állam és a rendelést egy másik ipari csoportnak adja fel. Itt kapcsolódott be az ügybe Rapaport ügyvéd személye. A konkurrenca a fegyveripar nacionalizálását követelte a Wickers nevű angol céggel karöltve, amely mögött a híres Bazil Zaharoff okkult ereje áll.

Miért járt Tatarescu ezredes Prágában

Kompromittálni akarták egy személyt egy politikai személyiséget is, aki fölött át lehetett volna gázolni a Zeletzky vallomása alapján. De visszatérve konkurrencahoz: Tatarescu ezredes Prágában egyes romániai iparvállalatok nevében heteken keresztül tárgyalat. Kijelentéseit gramofonlemezre vették fel odakint. Talán ki fog derülni valamikor, hogy miket mondott Tatarescu ezredes Prágában és így talán még több világhíresség fog derülni ennek a pernek különös kulisszatitkaira. Vitába hozták itt — folytatta védőbe-

Befőttes üvegek árai:

0.1	0.2	0.35	0.5	0.7	1 liter
Lei 1.70	2.-	2.35	2.95	3.90	5.-

Uborkás üveg

minden országban literje

lei 2.50

Feketeerdői üvegyári finoman csiszolt asztali üvegszervizek nagy választékban igen előnyös árbán. Kapható: KLEIN S. gyári üveglakatában Cluj, Reg. Ferdinand 70. Telefon 9-47. (Bognár és Szántó udvar)

szédét Vasiliu Cluj — az önk felebbvalója, Uica tábornok, a második hadtest parancsnokának személyét is, akitől én borzadok, bármilyen szelid ember is volna. Valaki érdekelve volt ebben az ügyben a hadügyminisztériumtól, mert igyekezett tárgyalni Skodával azon idő alatt, amidőn Zeletzky börtönben ült.

A védő kijelentéseit hangos felszisszenéssel fogadja a tárgyalóterem. Vasiliu Cluj a következőkkel fejezi be beszédét:

— Önök a román katonai igazságszolgáltatás becsületének sorsát viselik most vállukon, Bruno Zeletzky bebizonyította, hogy derék és becsületes ember, aki román nevelést adott gyermekeinek. Mi történe, ha az ítélet megszakítaná kapcsolatainkat Skodával? Háboru esetén Auszli és Malaxe hazafiak kénye-kedvének volna Románia kiszolgáltata. Azt kéri önöktől, hogy okkult erőket támogassanak, amelyek csak terhére vannak az országnak és itéljenek el valakit, aki a román hadsereg becsületét védte meg. Nem Zeletzky, hanem az egész ország felett itélkeznek ma hadbíró urak!

A nagyhatású védőbeszéd után elnök felfüggesztette a tárgyalást. Délután a királyi ügyész replikázott a védőbeszédre, erre pedig Radu Rosetti és Vasiliu Cluj válaszoltak. A késő esti órákban ítélethozatalra vonult vissza a hadbíró-ság.

METALLUX
mindent tisztít

A király könnyű rosszulléte miatt otthagya a konstancai ünnepségeket

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. Konstancaiban napok óta nagy tengeri ünnepségek vannak, amelyen az uralkodó és a kormány több tagja is részt vett. A tengeri ünnepségeket sajnála-

tosan zavarta meg, hogy az uralkodó, aki könnyű rosszullétról panaszkodott, hirtelen otthagya az ünnepségeket és Bukarestbe utazott.

Erdőtüzek és zivatarok pusztítanak még mindig Svájcban és Franciaországban

Párizs, augusztus 16. A francia főváros környékén hatalmas felhőszakadás volt, amely a párizs-brüsszeli vasútvonalat annyira álamosta, hogy a forgalmat más vonalra kellett áttelelni.

A svájci Thun környékén is újabb zivatar pusztított. A forgószél a fák százeit tépte ki gyökerestől s háztetőket sodort messzire.

Egyidejű jelentés szerint Montpellier környékén 48 óraja erdőtüzek vannak. Katonáság résztvesz az oltásban.

Egyidejűleg Loire-torkolatban erdőtüzek többször tengerészeti municiósraktárt veszélyeztettek. Katonáság kirendelésével szerencsére sikerült az erdőtüzeket eloltani.

Kirándulást rendez a kolozsvári Aviva Barisszia Bizusára f. hó 20-án, vasárnap. Bizusa a Szamosvölgy egyik legkellemebb fürdőhelye és festői szépségű vidéke. A kirándulás egybekötve van az összes szamosmenti városok zsidó ifjúságának a találkozásával. Indulás reggel 5 7-től 9-ig a Zs. N. Sz. irodájában P. M. Viteazul 6. Részvételi díj 90 lej.

Étvágytalanságnál, rossz gyomor-nál, bélrekedésnél, renyhe emésztésnél, anyagcsere-zavaroknál, osalánkiütésnél és bőrvizketésnél a természetes Ferenc József keserűvíz rendbehozza a gyomrot és a belek működését e megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól.

Taxa postalaplatite in n. No. 224.713

da Baron L. Telefon: 9-7. Havonta 110 évre 600, egy félre: Hav detések díjs KELET" az zsidóság egy keink után rás megjelöl

A francia

Amikor Hí külföld felé hogy a nemz zelmé olya amelyek vajó nista Oroszo

Mint egyéb jára változot Franciaors teljesebb ka hogy nem iz hanem olya amely össze r átszággal, an francia közt háboru elő amikor a bo a barátságot.

Hítlernek r átkozás meg légügyi m Moszkvaba, Hadserg del vizitjét, am oroszok mell hetett félreé Egészen k tetést inkább ték.

A szövetsé kapitálista é a hitlerizmus veszedelme. A franciák sok. Ha ök nista barát nálnak. Ha maj kurzusa bolsevista kurzus bizo csak Franc világra. Ezt akarja látogatás.

Hitler-iffia

Hitler n magyar mi saért.

Ime: ha vissza Buda küldi követ Nyolevan lyaudvaron nesen Buda Ennyi sz nem lehet

Már csak rajongása a kább nyilva szik elleplez

Ó volt az sietett hód lábai előtt város, ahol gadtatásban Hasonlók hitlerista i letelőg hiv zonyysága, E revidálta gyakorlatba vánvalóbb

Mindenes vall az az téka nem s államok és A magya gyon téved lág zsidó szellemi és ved, mint s És a tév revizionista bálja siker eiaországna olthatatlan lól pedig gát.

Azok a Budapest fognak ha Budapest juk lesz n Newyorkba ban. Ma már

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvétellel vagy az összeg és portóköltség (10 lej) előzetes beküldése mellett.